

Visie toekomst- en focusgerichte Bibliotheek in Teylingen (2012-2015)

Concept

Sassenheim, 29 mei 2012

Deze conceptbeleidsvisie op de bibliotheek in Teylingen is tot stand gekomen door overleg met beleidsmedewerkers van Maatschappelijke Ontwikkelingen, Financiën, collegeleden en met deskundige input van de directeur van Bibliotheek Bollenstreek en Acta Advies.

Zaaknr. 3981

Voorwoord en conclusie

De afgelopen maanden hebben wij in dialoog met Stichting Bibliotheek Bollenstreek en met Acta Advies gezocht naar scenario's om invulling te geven aan de ombuigingen en een toekomstbestendige visie voor het lokale bibliotheekwerk.

De gemeenteraad heeft besloten om € 300.000 te bezuinigen. Aan het bestuur van Bibliotheek Bollenstreek is de opdracht gegeven een uitvoeringsplan te ontwikkelen voor de ombuiging. In bijgaande conceptnota zijn naast de gemeentelijke visie op het bibliotheekwerk diverse scenario's voor het uitvoeringsplan opgenomen.

Er is veel turbulentie in de bibliotheekbranche en we moeten erop rekenen dat er onverwachte veranderingen kunnen optreden. Een statische beleidsvisie past daarom niet in deze tijd van onzekerheden. Het is de komende jaren een zoektocht, waarin boeken voorlopig blijven bestaan, maar waarbij de digitale ontwikkelingen ongetwijfeld grote invloed hebben. We zijn ons ervan bewust dat we daarom een bibliotheek (moeten) hebben die met de ontwikkelingen meebeweegt en zich aanpast. We realiseren ons daarbij dat met een structurele ombuiging van € 300.000 de keuzes lastig zijn. Het college wil het bestuur van de bibliotheek de komende drie jaar meer financiële ruimte geven om uitvoering te geven aan de opdracht.

Het toepassen van de kaasschaaf volstaat echter niet om aan de ombuigingstaakstelling te voldoen in onze Teylingse situatie.

Deze visie is naast de regionale visie (2012-2015), die nog in ontwikkeling is het fundament voor verdere afspraken tussen de gemeente en de bibliotheek in de komende jaren.

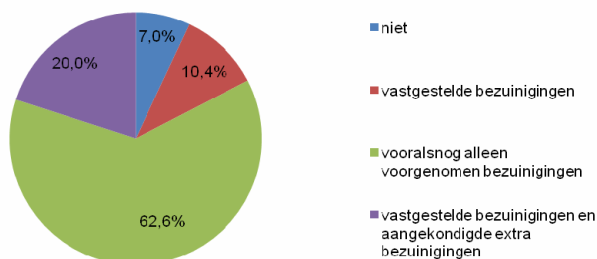
Landelijk

De bibliotheekbranche ontwikkelt op dit moment op landelijk niveau een toekomststrategie waarin het antwoorden formuleert op de vragen:

- ❖ wat betekent de bibliotheek inhoudelijk;
- ❖ wat is de toekomst van de openbare bibliotheek;
- ❖ hoe moet je inspelen op maatschappelijke veranderingen;
- ❖ welke gevolgen hebben de technologische veranderingen;
- ❖ hoe geef je innovatie vorm;
- ❖ welke bijdrage levert de bibliotheek daaraan.

Ombuigingen/bezuinigingen, teruglopende interesse/ledenaantallen en toenemende concurrentie maken een herbezinning noodzakelijk. In vele gemeenten waaronder Teylingen is concreet de vraag gesteld hoe invulling wordt gegeven aan de ombuigingstaakstelling.

Percentage bibliotheken dat te maken krijgt met bezuinigingen op het openbaar bibliotheekwerk in de periode 2010-2013

Bron: Sector Instituut Openbare bibliotheken augustus 2010 (Krimpend perspectief)

Modernisering, innovatie en investeringen

De bibliotheek staat voor een aantal nieuwe en grote uitdagingen. Dit vraagt om modernisering, innovatie en investeringen. Het gaat ook om een nieuwe positionering van het bibliotheekwerk. De vereniging van openbare bibliotheken geeft in haar rapport "agenda voor de toekomst (2008)" het volgende aan:

"geen enkele bibliotheek is staat de zo gewenste innovatiekracht stand alone op te brengen.

Naast lokaal ondernemerschap is krachtenbundeling op provinciaal en landelijk niveau dan ook een absoluut vereiste. In een samenhangend netwerk kunnen ideeën, kennis en middelen gebundeld worden om tot een maximaal en betaalbaar resultaat te komen. Dat alles met het doel de positie van de bibliotheek in de lokale omgeving stevig en duurzaam te verankeren"

Digitalisering

Er voltrekt zich momenteel een transformatie van het lezen en het werken met papier naar het gebruik van het beeldscherm als het primaire lees- en schrijfmedium. De gebruiker wil op verschillende manieren toegang hebben tot een bibliotheek en maakt daarbij geen onderscheid tussen de digitale en de fysieke bibliotheek.

Het gebruik en uitlenen van papieren boeken daalt onder invloed van de digitale ontwikkeling. Door de aansluiting op de landelijke digitale bibliotheek en infrastructuur wordt het mogelijk om e-books aan leden van de bibliotheek uit te lenen. Het is de bedoeling dat in 2012 een flink aanbod aan algemene literatuur op korte termijn beschikbaar komt, maar zover is het nog niet. Momenteel is de collectie van e-books nog te klein en is het gebruik van digitale leesapparaten nog onvoldoende. Naar verwachting zal dat in een periode van een jaar of vier veranderen.

Functies bibliotheek

Door de digitale ontwikkeling treedt een verschuiving op in de invulling van de functies van de lokale fysieke bibliotheek. Voor de bibliotheek blijft een rol weggelegd als onafhankelijke en betrouwbare intermediair, die informatie en literatuur toegankelijk maakt voor alle burgers. De openbare bibliotheek blijft als maatschappelijke organisatie relevant in het digitale tijdperk. De bibliotheek zal in de toekomst een organisatie zijn die sterker leunt op een advies- en gidsstaak dan op de uitleentaak.

Ze fungeert als lokaal kenniscentrum voor leesbevordering, bestrijding van laaggeletterdheid en mediawijsheid. Hoewel de uitleen in toenemende mate digitaal zal plaatsvinden en de bibliotheek daarop ondersteuning biedt, blijft de uitleningen en raadpleging van de fysieke collectie voorlopig nog van belang. In de toekomst zal het bibliotheekwerk steeds vaker decentraal gestalte krijgen, dichtbij onderwijsinstellingen en andere partners, als onderdeel van de reguliere dienstverlening. De bibliotheek zal volgens de VNG haar aantrekkingskracht moeten ontlenen aan een boeiende interactieve presentatie en een cultureel aanbod.[1]

Bibliotheek.nl

In opdracht van OCW en de Vereniging van Openbare Bibliotheken bouwt en onderhoudt de Stichting Bibliotheek.nl een infrastructuur voor de digitale bibliotheek. Eind 2012 zullen alle lokale bibliotheken hierop aangesloten zijn.

Het rijk wordt verantwoordelijk voor de digitale bibliotheek. Dat wil zeggen dat het Rijk verantwoordelijk is voor subsidiering van de infrastructuur, van de digitale bibliotheek én de inkoop van digitale content. Hiervoor neemt het Rijk een greep uit het gemeentefonds. Over de hoogte van het bedrag en het groeipad daar naartoe moeten nog afspraken worden gemaakt. De uitname zal rekening houden met de verschuiving van fysieke naar digitale content. De uitname zal niet eerder dan 1-1-2014 aan de orde zijn. Nodig is de landelijke digitale en de lokale fysieke bibliotheken nauw met elkaar te verbinden in een samenhangend stelsel.

Tegen deze achtergrond is het bibliotheekwerk landelijk maar ook lokaal op zoek naar een nieuwe koers. Daarbij zal in de toekomst de collectie van de bibliotheek uit fysieke en digitale bronnen bestaan. De rol van de fysieke voorziening zal dus op termijn verminderen. Dat blijkt ook uit een recent rapport dat in opdracht door de Stichting Bibliotheek.nl is opgesteld.

"De visie op de digitale bibliotheek kan alleen succesvol worden gerealiseerd wanneer lokale bibliotheken steeds kleine, maar voorwaartse stappen zetten die bijdragen aan de realisatie van de visie. Lokale bibliotheken zijn slechts in staat deze stappen voorwaarts te zetten, wanneer ze dit doen aan de hand van een gefaseerde aanpak, waarbinnen kleine projecten zijn gedefinieerd met concrete project-, leer, en veranderdoelstellingen" ¹.

Verder wordt de ambitie en visie op de social media strategie als volgt verwoord :

"Social media spelen een onmisbare rol in de transitie die de bibliotheek maakt naar een omgeving, waarin waardenetwerken centraal staan. Via social media vergroot de bibliotheek het bereik van en

---

¹ rapport social media strategie voor de stichting bibliotheek.nl, Social Embassy, 28 november 2011

interesse in haar dienstverlening en productaanbod. Daarnaast faciliteert de bibliotheek thema-communities, waarin lokale bibliotheken en mensen elkaar vinden op inhoud, expertise, kennis en interesse en daar samen waarde creëren. Door deze professionele inzet van sociale media ontstaat vraag naar de diensten van de bibliotheek en neemt het gebruik toe."

Conclusie

De wens van de gemeente is dat de bibliotheek zich vooral richt op het effect van zelfredzaamheid van inwoners.

De gemeente gaat ervan uit dat kennis, informatie en vaardigheden om informatie te vinden leiden tot zelfredzame inwoners.

Lezen, schrijven, literatuur, leesbevordering, educatie, kennis- en informatievoorziening zijn daarbij belangrijke kernfuncties. Ontmoeting en cultuur zijn geen actieve kerntaken van de bibliotheek, maar kunnen wel door andere partijen in de bibliotheek georganiseerd worden.

De bibliotheek Bollenstreek zet zich in om een ondernemende, toekomst- en focusgerichte bibliotheek te zijn, die zorgt voor samenwerking met het onderwijs en andere educatieve, maatschappelijke en culturele instellingen. De Bibliotheek Bollenstreek speelt in op maatschappelijke ontwikkelingen en zorgt voor kwaliteit en technische innovatie. De bibliotheek is digitaal en fysiek goed bereikbaar.

De gemeenteraad heeft besloten 3 ton te willen bezuinigen. Tegen de achtergrond van inhoudelijke en financiële uitdagingen beschouwen wij de concentratie van het fysieke bibliotheekwerk in Teylingen als een kans om met minder subsidie voldoende innovatiekracht te bundelen om de gewenste bibliotheekvernieuwing in Teylingen vorm te geven. Dat geldt niet alleen voor de vestigingen in Teylingen, maar ook voor de vestigingen in de andere gemeenten.

De gemeente wil een bibliotheekvoorziening dicht bij de burger. Ouderen, maar met name jeugd moeten in de gelegenheid om te snuffelen en te struinen tussen de boeken. Om de kwaliteit te waarborgen is één van de drie vestigingen een servicebibliotheek. De bibliotheek kan samenwerking met scholen, BSO's, VVE's en Onderwijs- en welzijnsinstellingen in geheel Teylingen intensiveren.

Vanuit Sassenheim wordt de educatieve dienstverlening gecoördineerd voor geheel Teylingen. In Warmond brengen wij de bibliotheek in de brede school onder. De bibliotheek is voor heel Teylingen digitaal te bereiken (24* 7 uur). Voor Voorhout moet gekozen worden voor een andere locatie. Voor mensen met functiebepervingen is er de mogelijkheid van bibliotheek aan huis (een reeds bestaande service).

1. Inleiding, huidige situatie

De bibliotheek

Bibliotheek Bollenstreek verzorgt het bibliotheekwerk in de gemeenten Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest en Teylingen. De bibliotheek bestrijkt een werkgebied van ca. 122.000 inwoners met 35.000 inwoners in Teylingen. De bibliotheek exploiteert zeven vestigingen, waarvan drie in Teylingen. In december 2005 hebben de gemeenten ingestemd met een fusie tussen de diverse bibliotheken in de Duin- en Bollenstreek tot Bibliotheek Bollenstreek. De fusie werd een feit op 1 januari 2006. De bibliotheek is een professionele instelling en heeft in de afgelopen jaren bewezen de eigen bedrijfsvoering op orde te hebben en voldoet aan de gemeentelijke subsidievoorwaarden en de landelijke certificeringsnormen.

De bibliotheek is een stichting met een statutaire doelstelling en maakt deel uit van een uitgebreid landelijk en provinciaal netwerk waarbinnen bindende afspraken worden gemaakt over centrale inkoop en bekostiging van landelijke diensten. Voor de bibliotheken levert dit deskundigheid, kennis en financiële voordelen op. Zo zijn er landelijk ook marketingformules ontwikkeld op basis van retail en een landelijke huisstijl.

De statuten van de Vereniging van Openbare Bibliotheken schrijven voor dat de leden moeten beschikken over een certificaat om deel te kunnen nemen aan het landelijk en provinciaal netwerk.

De bibliotheek werkt in Teylingen met professionele krachten; het servicepunt in Warmond werkt deels met vrijwilligers. De fusie van de bibliotheken in de Bollenstreek is de eerste twee jaar budgettair neutraal uitgevoerd. Uit een latere evaluatie² bleek dat er later financiële en capaciteitsknelpunten waren ontstaan, o.a. bij de backoffice.

Prioriteiten gebaseerd op het gemeentelijk beleid

Het bibliotheekbeleid is niet een op zichzelf staand beleid, maar dient geïntegreerd te zijn in aangrenzende beleidsterreinen van de gemeente, zoals onderwijs, welzijn, zorg, informatie en cultuur. Op basis van bestaand beleid op die beleidsterreinen willen wij de volgende gemeentelijke beleidsdoelstellingen verbinden aan specifiek bibliotheekbeleid.

- Bestrijden van taalachterstanden bij kinderen in voor- en vroegschoolse educatie (VVE), basisonderwijs en groepen volwassenen.
- Bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van inwoners door beschikbaar stellen van goede, actuele en betrouwbare maatschappelijke en overheids-informatie; verbeteren informatievoorziening aan ouderen.
- Bevorderen van mediawijsheid bij kinderen en hun ouders.

Het bibliotheekwerk levert door samenwerking met andere Teylingse instellingen ook een bijdrage aan gewenste doelstellingen, die aansluiten bij het gemeentelijk beleid. Hieronder wordt een aantal van die doelstellingen genoemd.

- Bevorderen sociale cohesie.
- Bestrijden eenzaamheid bij senioren.
- Versterken van de leefbaarheid in kernen; zorg voor de leefbaarheid in Warmond door participeren in de nieuwe Brede School en het multifunctioneel centrum.
- Samenwerking op het gebied van cultuureducatie en erfgoededucatie bij de jeugd.

Bezuinigingen en inhoudelijke opdracht

De gemeente Teylingen bezuinigt op subsidies en heeft het voornemen op de subsidie aan Bibliotheek Bollenstreek met € 300.000 structureel te bezuinigen. Telkens vermindert de subsidie met € 100.000 in de jaren 2012, 2013 en 2014. De jaarlijkse indexering voor inflatie en loonkosten is van toepassing. Het is de uitdaging voor de bibliotheek deze subsidieverlaging af te zetten tegen de inhoudelijke opdracht.

---

² Evaluatie fusie Bibliotheek Bollenstreek, BMC, 2009

De kadernota 2011-2014 stelt dat de subsidie wordt verminderd en dat minimaal 1 servicebibliotheek overblijft met een sterke nadruk op informatie en educatie. Ook worden de mogelijkheden bekeken voor een rol van de bibliotheek in de Brede School in Warmond.

Regionale visie

De bij Bibliotheek Bollenstreek aangesloten gemeenten bereiden een regionale visie voor op het bibliotheekwerk in de regio. In deze regionale visie worden afspraken gemaakt over het aanbod van de bibliotheek, dienstverleningsniveau, kwaliteitsgaranties, uiterlijk van de bibliotheek, subsidie(systematiek) en uitvoeringsovereenkomsten.

Landelijk kader voor openbaar bibliotheekwerk

De lokale openbare bibliotheek is niet een op zichzelf staande voorziening. De bibliotheek is deel van een regionaal, provinciaal, landelijk en zelfs internationaal netwerk waar kennis wordt uitgewisseld, nieuwe diensten worden ontwikkeld en content voor gebruikers wordt ingekocht. Er is zelfs een landelijke huisstijl ontwikkeld. Landelijk worden steeds meer verbindingen gelegd met verwante sectoren als onderwijs, media, universiteiten.

De Commissie Meijer³ adviseerde in 1999 in opdracht van het rijk de bibliotheeksector te reorganiseren en daarmee in staat te stellen te beantwoorden aan de eisen van de trends in de samenleving.

Op dit moment wordt het landelijk kader voor openbaar bibliotheekwerk gevormd door de bepalingen uit de Wet Specifiek Cultuurbeleid, de landelijke Richtlijn Basisbibliotheken, de certificeringsnormen en het Bibliotheekcharter. Er wordt op dit moment gewerkt aan een voorstel tot wijziging van de wetgeving. Als de bibliotheek in Teylingen wil beantwoorden aan de eisen van de trends in de samenleving, dan moet zij zich ook aan het bovenstaande conformeren.

Ontwikkelingen en trends

Naast de financiële ontwikkelingen heeft de bibliotheek te maken met maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en trends. Hieronder wordt een aantal van deze ontwikkelingen geschetst. De gegevens zijn verzameld door het Sector Instituut Openbare Bibliotheken⁴.

Leestijd van boeken

De oudere generatie spant de kroon met boeken lezen. In het algemeen geldt "hoe jonger men is, des te minder tijd wordt besteed aan het lezen van boeken".

Dit betekent dat het belangrijk is dat de bibliotheek in Teylingen het lezen bij kinderen stimuleert.

E-books en e-readers

De ontwikkeling van e-books en e-readers schept kansen voor bibliotheken, zoals verbreding van het aanbod. Anderzijds zullen bibliotheken een goed antwoord moeten formuleren op een snel veranderende boekenwereld. Ook ten aanzien van e-books en e-readers zijn er ontwikkelingen m.b.t. online lezen. Het uitleenproces is nog vrij lastig in verband met afspraken en toestemming van de rechthebbenden, zoals de uitgevers.

Ook is de bibliotheek straks niet de enige aanbieder van leenboeken. De digitalisering maakt het mogelijk dat andere spelers zoals Google, uitgeverijen en particulieren goedkoop e-books kunnen aanbieden. Voor de bibliotheek in Teylingen is het van belang dat zij de ontwikkelingen rondom het e-book en de e-reader nauwlettend volgt.

Verkoop van boeken

In 2009 en 2010 daalde de verkoop, maar bleef toch nog iets hoger dan de verkoop in 2007. Het beeld wordt anders als er ook rekening wordt gehouden met het aantal inwoners. Het aantal inwoners van Nederland is in de verslagperiode sterk toegenomen, met 22%. Het aantal verkochte boeken was in 2010 slechts 2% hoger dan in 1975.

Lenen versus kopen van boeken

Sinds de jaren negentig stijgt het percentage van degenen die wel kopen maar niet lenen, terwijl de combinatie van niet kopen en wel lenen op zijn retour is.

---

³ Rapport Stuurgroep herstructurering openbaar bibliotheekwerk, Open Poort tot Kennis, 1999

⁴ www.siob.nl

De bibliotheek in Teylingen moet op de langere termijn rekening houden met het feit dat op langere termijn de uitleen van boeken terugloopt. Als deze trend zich voortzet betekent dit iets voor de fysieke voorziening.

Internet en mobiele telefoon met internet

Ongeveer 80% van de Nederlanders heeft in het eigen huishouden toegang tot internet. Kinderen/jongeren van 12 tot 19 jaar besteden veel tijd aan sociale activiteiten op internet. Aan e-mail, msn'en, games en chatten besteden zij gemiddeld 5,4 uur per week. Opvallend is de piek bij msn'en en chatten en die bij het spelen van games.

Jaarlijks worden er in Nederland bijna 6 miljoen nieuwe mobiele telefoons aangeschaft. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld het lezen van e-books op de mobiele telefoon kunnen daardoor zeer snel ingang vinden. Voor de bibliotheek in Teylingen is een rol weggelegd om zorg te dragen voor digitale informatie en om een ondersteunende rol te spelen bij het verkrijgen van informatievaardigheden en mediawijsheid.

Sociale netwerken

Met sociale netwerken worden sites bedoeld die het mogelijk maken met anderen op eenzelfde interessegebied in contact te komen, of informatie aan hen door te geven. Na aanmelding en het geven van persoonlijke gegevens kunnen gebruikers met elkaar communiceren. Voorbeelden zijn Hyves, Twitter, Facebook en LinkedIn.

In Nederland besteden vrijwel alle mensen uit de leeftijdsgroep van 16 tot 25 jaar tijd aan sociale netwerken. Van de mensen tussen 16 en 75 jaar maakt de oudste leeftijdsgroep (55-75 jaar) het minst gebruik van sociale netwerken.

Voor de bibliotheek is een taak weggelegd om een bijdrage te leveren aan kennis over en toepassing van sociale media.

Laaggeletterden

Laaggeletterden hebben moeite met lezen, schrijven of rekenen. Daardoor worden zij belemmerd in hun functioneren, zowel in hun dagelijks leven als in hun werk. Het overgrote deel van de laaggeletterden neemt niet of nauwelijks deel aan activiteiten in de omgeving of op school. Naar schatting zijn in Nederland ongeveer 1,5 miljoen mensen laaggeletterd.

Het voorkomen en verminderen van laaggeletterdheid leidt ertoe dat minder jongeren zonder diploma de school verlaten en dat minder mensen werkloos zijn of worden. Andere effecten van de bestrijding van laaggeletterdheid zijn dat mensen gezonder gaan leven en meer participeren in de maatschappij.

De bibliotheek in Teylingen kan een rol spelen bij het voorkomen en wegwerken van taalachterstanden.

Brede School ontwikkeling

Het onderwijsbeleid is gericht op de ontwikkeling van de Brede School. In Warmond wordt een brede school ontwikkeld in het Kloppend Hart van Warmond.

Ook ten aanzien van Sassenheim en Voorhout worden voorbereidingen getroffen om de brede school ontwikkeling te stimuleren. Een recent voorbeeld is de bouw van de Andreasschool. Een Brede School coördinator is tijdelijk aangesteld om hierover met de scholen in gesprek te gaan. Scholen geven tijdens deze gesprekken aan dat zij meer willen samenwerken met de bibliotheek.

Wat kunnen we verwachten in deze visie

In **hoofdstuk 1** hebben we gesproken over de huidige situatie van de bibliotheek, de regionale visie, de ontwikkelingen en de trends in het bibliotheekwerk.

In **hoofdstuk 2** behandelen we de focus van de gemeente.

In **hoofdstuk 3** behandelen we de effecten die de gemeente wil bereiken met het bibliotheekwerk.

In **hoofdstuk 4** omschrijven we de bibliotheek, die nodig is om dit te kunnen bereiken en waarvoor de gemeente subsidie geeft. (een toekomstbestendige bibliotheek, een focusgerichte bibliotheek).

In **hoofdstuk 5** omschrijven we hoe we het e.e.a. organiseren.

In **hoofdstuk 6** behandelen we de scenario's en locaties.

In **hoofdstuk 7** staat de financiële analyse.

2. Nieuwe focus

Voor het beleid van de gemeente Teylingen zijn de Visie Bibliotheek Teylingen 2009, de Kadernota en de programmabegroting 2011-2014 en het collegeprogramma van de gemeente leidend. De combinatie van deze visie, de beschikbare subsidiemiddelen, de veranderingen in beleid van de gemeente en de innovatie in de sector bibliotheken vereisen jaarlijks verder aanscherpen van de gewenste prestaties en de prioriteiten.

Toekomstmissie en -visie

De gemeente wil de eigen inwoners in staat stellen om levenslang te leren, zich te ontwikkelen en zelfstandig te functioneren als burger. Iedereen moet toegang krijgen tot betrouwbare, individuele, objectieve en actuele kennis en informatie. Inwoners kunnen zich ontwikkelen en kunnen actief meedoen in de samenleving.

De gemeente wil dit bereiken door een aanbod van moderne en bereikbare bibliotheekdiensten, op locatie, op school, met samenwerkingspartners en digitaal thuis. De gemeente beschouwt de openbare bibliotheek als voorziening voor alle inwoners en stelt daarbij de functies centraal, niet de instelling en de vaste vestigingen. Extra aandacht gaat uit naar kinderen op basisscholen en hun taalontwikkeling, ouderen en volwassenen die te maken hebben met taalachterstanden.

De bibliotheek als opdrachtnemer, de gemeente als opdrachtgever

De bibliotheek is opdrachtnemer en maatschappelijk ondernemer en is verantwoordelijk voor het behalen van de gewenste resultaten en effecten. Dat vraagt van de gemeente enerzijds meer afstand van de bedrijfsvoering, anderzijds meer inhoudelijke betrokkenheid op de resultaten. Dit past in de visie van de gemeente op de eigen regisserende rol: kaderstelling door de gemeente en uitvoering door de organisaties zelf.

Focus gemeente versus focus bibliotheek

In combinatie met samenwerken, regisseren, participeren en duurzaamheid staat met name zelfredzaamheid en participatie van inwoners centraal in het beleid van de gemeente Teylingen. Deze nieuwe focus "zelfredzaamheid en participatie" is ook leidend voor de focus op de bibliotheek.

Een toekomstbestendige bibliotheek

De bibliotheek speelt creatief en deskundig in op nieuwe ontwikkelingen in de samenleving, trends en (digitale) innovaties in het bibliotheekwerk. Duurzaamheid is een speerpunt en dat geldt ook voor de bibliotheek. De bibliotheek is en blijft van deze tijd. Boeken zullen de komende 10 jaar blijven bestaan, maar op lange termijn weten we niet wat de ontwikkelingen zijn. De ontwikkelingen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie leiden ertoe dat de rol van de bibliotheek verschuift van "uitlener" naar toegangspoort of wegwijzer. De traditionele "leesgeneratie", de generatie intensieve boeken- en krantenlezers, verdwijnt langzaam, maar zeker. Kennis wordt als economische factor steeds belangrijker en de complexiteit en omvang van de informatiestroom nemen toe. De bibliotheek zal haar dienstverlening moeten aansluiten bij de manier waarop mensen digitaal steeds meer zelf content zoeken, ordenen, delen en produceren.

Aan de andere kant heeft de bibliotheek te maken met het feit dat de komende jaren bezuinigd moet worden op de overheidsuitgaven. Voor de bibliotheek is het een uitdaging om ondanks de bezuinigingen op de subsidie een toekomstbestendige bibliotheek te zijn.

3. Welke maatschappelijke effecten willen we bereiken met het bibliotheekwerk?

Maatschappelijk effect

Zoals in het vorige hoofdstuk al is aangegeven willen we in deze beleidsperiode de weg inslaan naar meer focus op het maatschappelijk effect van zelfredzaamheid en participatie. De gemeente gaat ervan uit dat kennis, informatie en vaardigheden om informatie te vinden leiden tot zelfredzame inwoners. De gemeente zal hiernaar geen verder onderzoek doen, maar zal de onderzoeksresultaten van het Sectorinstituut Openbare bibliotheken volgen ten aanzien van effectmeting. De waarde van onderzoek naar effecten wordt dus zeker niet onderschat, maar de gemeente wil de capaciteit voor andere prioriteiten inzetten.

Daarom vraagt zij van de bibliotheek een bijdrage ten aanzien van de volgende maatschappelijke effecten:

a. Bevordering van taalvaardigheden

Voor de verbetering van de leesvaardigheid, woordenschat bij kinderen in het voorschoolse-, basis- en voortgezet onderwijs en het bestrijden van taalachterstanden bij volwassenen is een sterke rol gewenst van de bibliotheek.

Vaardig zijn met taal is een onmisbare competentie in de moderne samenleving en bij vrijwel alle beroepen. De bibliotheek werkt intensief samen met vroegschoolse educatie, het basis, voortgezet onderwijs en volwasseneneducatie.

b. Toegankelijke informatie, de verbetering van vaardigheden om informatie te vinden

Dat kan door het uitgebreid beschikbaar stellen van informatie en ondersteuning bij het zoeken naar (digitale) informatie die burgers gebruiken bij vrije tijdsbesteding, maatschappelijke oriëntatie, hulpvragen en zelfstudie.

c. Vergroten mediavaardigheden van burgers

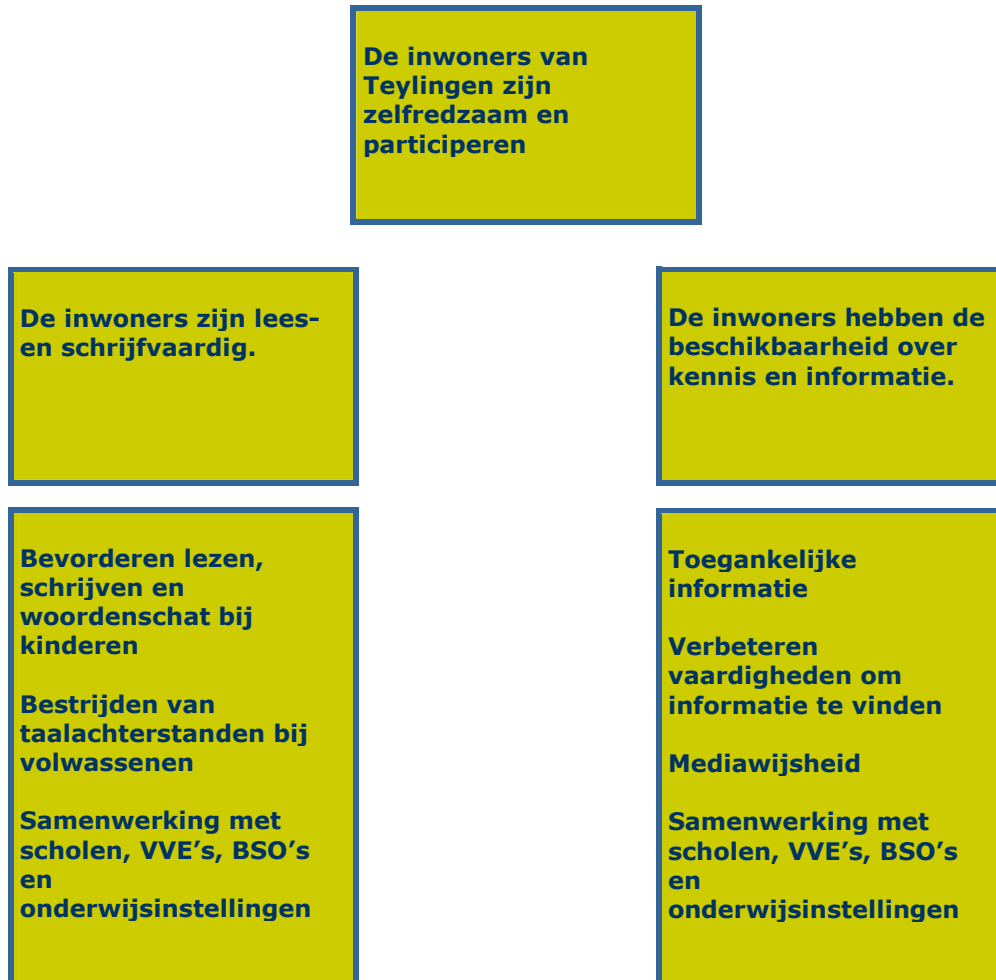
Uit onderzoeken blijkt dat veel Nederlanders onvoldoende vaardig zijn in het verwerken van informatie. Dit geldt ook voor jongeren die met internet zijn opgegroeid. Het idee dat sinds internet de alom beschikbaarheid van informatie definitief optimaal is gerealiseerd, blijkt onjuist. De klassieke functie van de openbare bibliotheek als toegangspoort is daarom nog steeds actueel. Dat geldt zowel voor het passief toegang bieden via licenties op digitale bestanden als voor de actieve rol op het gebied van mediawijsheid. Hierbij worden burgers door mediacoaches geholpen om bewust, vaardig, kritisch en veilig te leren omgaan met de nieuwe digitale media en hun toepassingen.

Geen ontmoeting en cultuur, maar "back to basics"

De bibliotheek is al jaren uniek en gespecialiseerd in het bevorderen van bovenstaande effecten. Bevorderen van taalvaardigheden, toegankelijk maken van informatie en bevorderen van mediawijsheid; dat zijn haar sterke kanten.

Ontmoeting en culturele ontwikkeling zijn effecten, die ook door andere partijen kunnen worden bevorderd, omdat deze daarin zijn gespecialiseerd. De gemeente vindt dat de bibliotheek zich daarvoor niet actief moet inzetten. Wel kunnen andere partijen (zoals de Volksuniversiteit of Stichting Welzijn Teylingen) deze activiteiten binnen de muren van de bibliotheek organiseren. Ontmoeting en cultuurontwikkeling zijn onbedoelde neveneffecten van de bibliotheek, maar dat is alleen meegenomen. Ook voor de bibliotheek geldt dus "Back to Basics"! Subsidie wordt niet ingezet voor cultuur en ontmoeting.

In samenhang zien wij het onderling verband tussen focus van de gemeente en de maatschappelijke effecten van de bibliotheek:

4. Wat hebben we nodig voor een toekomst- en focusgerichte bibliotheek?

Een bibliotheek, denkend vanuit het effect

De bibliotheek denkt niet vanuit eigen aanbod of vanuit een bibliotheekvestiging, maar vanuit de doelstellingen van de gemeente en de daarbij behorende gewenste effecten. Dat vereist een andere manier van houding, kennis, vaardigheden van management en bibliotheekmedewerkers. Het koppelen van subsidie aan producten, diensten en effecten zal in de komende jaren betekenen dat verschuivingen optreden in de subsidie per activiteit.

Activiteiten worden steeds meer 'omgekeerd' ontwikkeld. Niet vanuit de professie en het aanbod, maar op basis van gewenst effect. De nadruk komt ook meer te liggen op de programma's van de bibliotheek. De vraag waar de bibliotheek gevestigd moet zijn, is dan een afgeleide hiervan. De keuze van de gemeente om de opdracht van de bibliotheek te richten op twee kerntaken, leesbevordering en informatieverwerking, heeft gevolgen voor het totale activiteitenpakket van de bibliotheek en de financiering daarvan.

Minimaal een servicebibliotheek die zelfredzaamheid en participatie stimuleert door drie kernfuncties

De bibliotheek onderscheidt de volgende drie kernfuncties:

a. Lezen, schrijven, literatuur en leesbevordering

de activiteiten rond leesbevordering, bevorderen van spraak, taal, schrijven en woordenschat.

Beschikbaarstelling van literatuur, aansluitend bij een doorlopende leeslijn voor 0 – 18 jarigen, literaire canon, deelname aan interbibliothecair leenverkeer, behoeften van het werkgebied, literaire evenementen en leesbevordering.

b. Ontwikkeling en educatie:

ondersteuning van zelfstudie, onderwijs en bestrijding van laaggeletterdheid het stimuleren van mediavaardigheden bij het veilig en effectief gebruik van internet (mediawijsheid).

c. Kennis- en informatievoorziening:

het beschikbaar stellen van betrouwbare grafische en digitale informatie
Voorzien in (digitale) vraagbemiddeling, mediacollectie en licenties op digitale databases.

Die functies zijn ook in een landelijke aanpak zichtbaar door partnerschappen met de Stichting Lezen en de rol van de sector in het rijksprogramma Kunst van Lezen.

De focus t.a.v. de doelgroep van de bibliotheek ligt bij de basisschooljeugd, de jongeren van het voortgezet onderwijs en bij degenen voor wie het lezen, schrijven en het vinden van informatie moeilijk is. De culturele en ontmoetingsfunctie heeft geen prioriteit, maar treedt op als een gewenst neveneffect.

Een bibliotheek die zorgt voor samenwerking en verbinding

De gemeente verwacht dat de bibliotheek zich naast het regionaal, provinciaal en landelijk netwerk van bibliotheken opstelt als een actieve en ondernemende samenwerkingspartner voor scholen en andere educatieve, maatschappelijke en culturele instellingen (zoals VVE's, BSO's). Bibliotheek Bollenstreek heeft al een sterke band met het basisonderwijs en wij verwachten dat de bibliotheek deze samenwerking met het onderwijs verder verdiept, bijvoorbeeld in de brede school ontwikkeling. Extra impulsen door de bibliotheek op school is effectief in het tegengaan van achterstanden bij jonge kinderen.

Een bibliotheek die zorgt voor technische innovatie

De ontwikkelingen op het gebied van media en informatie zijn stormachtig. De gezamenlijke openbare bibliotheken in Nederland beschikken over een digitaal aanbod dat tevens de toegang tot betaalde licenties omvat, die voor particulieren niet zomaar toegankelijk zijn. Omdat de wereld van lezen en informatie zich snel ontwikkelt, verwachten wij dat de bibliotheek deze ontwikkelingen volgt en daarbij gebruik maakt van nieuwe diensten en producten die in de sector provinciaal en landelijk worden ontwikkeld.

De invoering van nieuwe landelijke digitale diensten zal het aanbod en de service verder uitbreiden. De landelijke digitale bibliotheek is voor leden van de gecertificeerde en bij de Vereniging van Openbare Bibliotheken aangesloten bibliotheken 7x24 uur via de pc thuis beschikbaar. Over deze ontwikkeling hebben de het Rijk, de Provincies en de gemeenten (VNG) afspraken gemaakt in het Bibliotheekcharter (2010 – 2012).

De veranderingen op het gebied van technologie, uitgeverij en informatiedistributie betekenen dat de bibliotheek stevig aangehaakt moet blijven aan de landelijke ontwikkelingen in de sector die op deze trends inspelen. Concreet betekent dit: meedoen met de landelijke digitale bibliotheek, de Collectie Nederland en de landelijke website. Bibliotheek Bollenstreek heeft reeds bewezen de digitale ontwikkelingen nauw te volgen en waar mogelijk te implementeren.

Een bibliotheek die inspeelt op de maatschappelijke ontwikkelingen

Om te kunnen anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen heb je een alerte, creatieve, actieve en moderne houding nodig van de bibliotheek. De bibliotheek moet een soort trendwatcher zijn op haar vakgebied. Deskundigen verklaren dat het lezen van boeken een positief effect heeft op (school)carrière en op het kunnen functioneren in de maatschappij. Echter in de praktijk zien we de tendens dat vooral jongeren minder lezen en dat de verkoop en het uitlenen van boeken een dalende lijn vertoont. Een belangrijke vraag die de bibliotheek zich kan stellen is, hoe kunnen we kinderen stimuleren om te blijven lezen? Hoe kunnen we volwassenen met taalachterstanden vinden en hen helpen met lezen en schrijven?

Naast onduidelijkheden door bezuinigingsmaatregelen op de subsidie heeft de bibliotheek ook veel andere vragen.

Wat vinden de klanten van de bibliotheek belangrijk? wat zijn hun (lees)gewoonten? waaraan hebben ze behoefte? Wat is in en wat is uit? Welke rol spelen internet en sociale netwerken? Hoe kan de bibliotheek aansluiting houden bij haar klanten? Welke rol kan de bibliotheek vervullen in de brede school ontwikkeling?

Kortom, de bibliotheek heeft een markt- en omgevingsgerichte houding en weet wat de klanten willen en speelt hierop in.

Een bibliotheek die goed bereikbaar is.

De bibliotheek moet zowel fysiek als digitaal goed bereikbaar zijn en zorgt ervoor dat zij gedurende een groot aantal uren bereikbaar is. Het is nog lang niet zover dat iedereen via internet boeken bestelt (2% van de uitleningen betreft reserveringen). Een gebouw blijft voorlopig nodig, ook omdat veel mensen nog komen snuffelen tussen de kasten en de boeken. Vaak vinden ze de boeken, die ze eigenlijk niet zochten, maar toch graag gaan lezen. Er is een collectie boeken nodig om de mensen te inspireren te gaan lezen.

Vergroten van bereikbaarheid en beschikbaarheid van bibliotheekdiensten voor alle inwoners kan worden gerealiseerd door het verder ontwikkelen van 7 x 24 uur online service.

Een bibliotheek die gericht is op kwaliteit en netwerkvorming

Wij verwachten van de bibliotheek een deskundige aanpak en organisatie van de dienstverlening. Aansluiting bij landelijke richtlijnen en formules die de kwaliteit borgen vinden wij belangrijk. Indien de bibliotheek het certificaat verliest, dreigt de bibliotheek haar deelname aan het landelijke bibliotheekstelsel kwijt te raken. Dit zou ernstige gevolgen hebben voor deelname aan centrale inkoop van media en digitale content, benutten van provinciale en rijksmiddelen, deelname aan landelijke projecten en zelfs tot roeyement uit de branche- en werkgevers-vereniging leiden. Ook daarom opereert de bibliotheek in het netwerk van bibliotheken, regionaal, provinciaal en landelijk. Op deze wijze krijgt de bibliotheek de beschikking over een standaard digitale infrastructuur, de Nationale Catalogus, mogelijkheid tot gebruik van collecties van andere bibliotheken en de centrale

inkoop van digitale content. Hier profiteren de inwoners van de gemeente direct van. Overigens is de gemeente op basis van de Wet Specifiek Cultuurbeleid gehouden de deelname aan netwerken te bevorderen.

Een bibliotheek, die ondernemerschap vertoont

Onder ondernemerschap verstaan wij dat de bibliotheek in het kader van de eigen visie, missie en strategie actief op zoek gaat naar financiering van (nieuwe) producten en diensten die niet (meer) door subsidie van de gemeente worden gedekt. Dit kan ook betrekking hebben op diensten aan het onderwijs die bovenop het door de gemeente gesubsidieerde pakket door de bibliotheek aan scholen worden aangeboden.

Het basispakket van de bibliotheek omvat de activiteiten die met de gemeente wordt overeengekomen. Plus-activiteiten zijn activiteiten die door extra (projectsubsidie) middelen worden bekostigd door (andere) overheden, instellingen, particulieren, fondsen of bedrijven. De bibliotheek berekent hierbij de integrale kostprijs door. De gemeente stimuleert ondernemerschap en verlangt van de bibliotheek dat meer activiteiten worden bekostigd uit eigen inkomsten en bijdragen van derden.

De gemeente accepteert dat bij gebrek aan vraag geen activiteiten kunnen worden ontplooid, maar verwacht wel dat de bibliotheek op dit terrein actief naar mogelijkheden blijft zoeken.

Een bibliotheek, die haar organisatie aanpast aan innovatie

Ruimte om te innoveren is nodig om mee te bewegen met de wensen van de gemeente, de partnerinstellingen en de inwoners. De gemeente verwacht dat de bibliotheek innovatie primair richt op:

- a. Herdefiniëring van het producten- en dienstenpakket, baten en lasten van diensten door de bibliotheek
- b. Onderscheid in basispakket en plusdiensten
- c. Meer intensieve samenwerking met scholen, onderwijsdiensten, cultuurinstellingen en verenigingen en medeontwikkeling van het brede schoolconcept
- d. Andere mix van subsidies voor producten en diensten
- e. Veranderen van functieprofielen van bibliothecarissen
- f. Ontwikkelen van nieuwe competenties van management en medewerkers
- g. Veranderingen in de huisvesting van de bibliotheek op basis van nieuwe serviceconcepten
- h. Meer nadruk op bibliotheekprogramma's en minder op stand-alone huisvesting
- i. Prioriteit voor de kerntaken leesbevordering, educatie en informatieverwerking
- j. Verschuiving van gedrukte naar digitale informatie
- k. Verdere ontwikkelingen gepersonaliseerde online diensten 7 x 24
- l. Eventueel haal- en brengpunten (voorafgaand onderzoek naar de financiële haalbaarheid is noodzakelijk i.v.m. logistieke kosten)
- m. Meer nadruk op eigen ondernemerschap

5. Hoe gaan we dat organiseren?

Goede rolverdeling

De rolverdeling tussen de gemeente en de bibliotheek kent een aantal dimensies. De gemeente is verreweg de grootste subsidieverstrekker. Incidenteel ontvangt de bibliotheek projectgelden van het Rijk en de Provincie of gelden uit fondsen, particuliere bijdragen of andere subsidieregelingen. De gemeente is wettelijk gebonden aan de bepalingen in de Wet Specifiek Cultuurbeleid (zie bijlage 3) en verbonden aan de inhoud van het Bibliotheekcharter (zie bijlage 4).

De gemeente is aan te duiden als de opdrachtgever; de bibliotheek als opdrachtnemer in de subsidierelatie. Het staat de bibliotheek vrij om activiteiten te ontplooiën binnen de statutaire doelstellingen en voor de dekking van de kosten extra eigen inkomsten te verwerven. De bibliotheek is ook een cultureel ondernemer.

De gemeente en bibliotheek beschouwen elkaar bovendien als partners in de beleidsafstemming, strategie en uitvoering.

Helder contracteren

Het contracteren van de prestaties die de bibliotheek levert krijgt, vorm door het vaststellen van deze visie, het aangaan van een meerjarige uitvoeringsovereenkomst, het vaststellen van het basispakket aan producten en diensten en het jaarlijks vastleggen in een subsidiebeschikking.

De bibliotheek maakt een koppeling tussen producten en diensten en de baten, subsidie en lasten. Dit kan worden uitgewerkt in een productenboek en een productbegroting. De gemeenten en de bibliotheek maken tevens afspraken over de beschrijving van de prestaties in meetbare termen.

Daarbij wordt door de gemeente onderscheid gemaakt in:

Kengetallen:

eenheden met betrekking tot volume van activiteiten, zoals openingstijden, uitleningen, ledenaantallen

Prestatie-indicatoren:

overeengekomen activiteiten die betrekking hebben op het gewenste maatschappelijk effect (bijvoorbeeld: activiteiten op scholen om taalvaardigheid bij kinderen te vergroten)

Kwaliteits-indicatoren:

overeengekomen kwaliteitscriteria (bijvoorbeeld: klantwaardingscores, audits certificeringnormen)

Periodiek monitoren

Periodiek overleggen de gemeente en de bibliotheek over de vorderingen en ontwikkelingen gedurende het boekjaar. De bibliotheek levert een jaarrekening en een jaarverslag aan de gemeente waarin de prestaties en financiële resultaten staan.

Subsidie en programma's

De gemeente richt voortaan de subsidiëring op concrete programma's, diensten en producten, die een meetbare bijdrage leveren aan de doelstellingen van de gemeente.

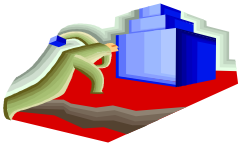

Regionale visie op de bibliotheek

Met de gemeenten Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Oegstgeest stellen we in 2012 een gezamenlijke bibliotheekvisie vast. We streven naar overeenstemming en uniformiteit op o.a. kernfunctie, basispakketten en financiering. Deze visie leggen wij in 2012 aan de gemeenteraad voor.

6. Scenario's

Het huidige dienstverleningsniveau van de bibliotheek in Teylingen ziet er als volgt uit:

Huidige dienstverleningsniveau van de bibliotheek

<p>Sassenheim</p> <p><i>Servicebibliotheek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 20 uur open (nu 21 uur) • Basiscollectie jeugd, informatie, ontspanning • Professioneel personeel tijdens openingsuren • Klantenservice en digitaal raadplegen • Eventueel informatiespecialisten in huis en infopunten • Educatieve en culturele activiteiten in de OB • Leeshoek en internetwerkplekken	<p>Zelfstandig gebouw 1.100 m²</p> <p>Waar: Kerklaan 42</p>
<p>Voorhout</p> <p><i>Servicebibliotheek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 20 uur open (nu 21 uur) • Basiscollectie jeugd, informatie, ontspanning • Professioneel personeel tijdens openingsuren • Klantenservice en digitaal raadplegen • Eventueel informatiespecialisten in huis en infopunten • Educatieve en culturele activiteiten in de OB • Leeshoek en internetwerkplekken	<p>Zelfstandig gebouw 750 m²</p> <p>Waar: Kerkzicht 8</p>
<p>Warmond</p> <p><i>ServicePunt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 10 uur open • Doelgroepgericht aanbod • Afhaal- en terugbrengpunt • Minimale professionele coördinatie tijdens openingsuren • Klantenservice • Digitaal raadplegen en aangesloten bij bibliotheek.nl • Overzicht educatieve en culturele activiteiten • Incidenteel activiteiten voor doelgroepen • Leestafel	<p>In het Trefpunt 350 m²</p> <p>Waar: Herenweg 80</p>

Mogelijke Scenario's:

Op basis van de in deze nota geformuleerde visie zijn voor de ontwikkeling van de bibliotheek verschillende scenario's mogelijk. Er zijn vier scenario's onderzocht, waarbij alleen scenario 1 onder voorwaarden voldoet aan de bezuinigingstaakstelling.

Scenario 1

In dit scenario gaan we voor een sterke bibliotheek in Sassenheim. Het fysieke bibliotheekwerk in Teylingen concentreert zich in Sassenheim en Warmond. De vestiging in Voorhout sluit in dit scenario. Teylingen speelt met één vestiging minder in op de maatschappelijke en digitale ontwikkelingen.

Sassenheim:

In Sassenheim komt een sterke Serviceplusbibliotheek met een brede functie voor en dienstverlening aan jeugd en volwassenen. De bibliotheek is 30 uur i.p.v. 21 uur per week open en 24*7 online bereikbaar. Vanuit Sassenheim wordt de educatieve dienstverlening gecoördineerd voor geheel Teylingen. De bibliotheek zet in op een zelfservicebalie, zodat het personeel zich kan concentreren op de inhoudelijke ondersteuning van de bezoekers.

De reden dat voor Sassenheim wordt gekozen voor de fysieke bibliotheek is dat Sassenheim de meest geschikte locatie is. Sassenheim heeft het meeste aantal vierkante meters (350 m² meer dan in Voorhout). Dat betekent dat hier meer ruimte is voor de integratie en opslag van de fysieke collectie van Sassenheim en Voorhout en voor de aanloop van bezoekers vanuit geheel Teylingen. Het gebouw in Voorhout is te klein om de gehele gemeente Teylingen te bedienen. Ook zijn de kosten van dit gebouw hoger. Zoals hiervoor al is vermeld hebben mensen ook de behoefte om te snuffelen tussen de boeken. Daarvoor is een gebouw nodig. Het is lang nog niet zover dat iedereen via het internet bestelt.

Voor de meeste Teylingers geldt dat men zelfstandig binnen de acceptabele afstand van 4 km naar de fysieke bibliotheek in Sassenheim kan komen. Daarnaast zijn er ook de omliggende bibliotheken Noordwijk (4,9 km), Oegstgeest (5,8 km), Warmond (4,9 km), Lisse, (7,6 km) en Noordwijkerhout (6,3 km).

Warmond:

In Warmond werkt de bibliotheek vanuit een Servicepunt in een Brede School binnen het Kloppend Hart. De dienstverlening is gericht op jeugd, ouders en ouderen. De schoolbibliotheek is een integraal onderdeel van de BSB. Financieel maakt het niet uit of we hier uitgaan van een servicepunt met meerdere doelgroepen of een servicepunt alleen gericht op jeugd. Dit heeft te maken met het wegvallen van contributiegelden voor volwassenen bij een servicepunt Jeugd.

Voorhout:

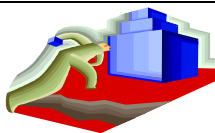
Er wordt ingezet op een afhaal- en terugbrengpunt in Voorhout en versterking van de Boekendienst aan Huis, voor diegenen die niet zelf naar de bibliotheek kunnen komen. We denken daarbij aan samenwerking met bijvoorbeeld SWT of met de Maregroep. Daarmee wordt ook een verband gelegd met andere beleidsvelden zoals de WMO (voorafgaand onderzoek naar de financiële haalbaarheid is noodzakelijk i.v.m. logistieke kosten).

Sassenheim

Serviceplusbibliotheek

- Minimaal 30 uur open
- Basiscollectie jeugd, informatie, ontspanning
- Professioneel personeel tijdens openingsuren
- Klantenservice en digitaal raadplegen
- Eventueel informatiespecialisten in huis en infopunten
- Educatieve en culturele activiteiten in de OB
- Leeshoek en internetwerkplekken
- Aanbod afgestemd op de gehele gemeente

Zelfstandig gebouw
1.100 m²

Waar: Kerklaan 42

Warmond

ServicePunt

- Minimaal 10 uur open
- Doelgroepgericht aanbod
- Afhaal- en terugbrengpunt
- Minimale professionele coördinatie tijdens openingsuren
- Klantenservice
- Digitaal raadplegen en aangesloten bij bibliotheek.nl
- Overzicht educatieve en culturele activiteiten
- Incidenteel activiteiten voor doelgroepen
- Leestafel

Instellingsgericht in de Brede
School Warmond

Waar: Herenweg 80

Karakteristieken scenario 1

Met dit scenario spelen we alvast in op het feit dat de fysieke bibliotheek minder belangrijk wordt gezien de digitalisering.
Dit scenario biedt voldoende mogelijkheden om te voldoen aan de nieuwe visie van de gemeente Teylingen. De drie kernfuncties kunnen worden uitgevoerd en de bibliotheek is fysiek en digitaal goed bereikbaar voor de doelgroepen
Servicebibliotheek in Sassenheim wordt Serviceplusbibliotheek (hoofdvestiging).
Bibliotheek in Warmond is een Servicepunt in de Brede School in het Kloppend Hart
Sluiten bibliotheek Voorhout, wel educatieve diensten gecoördineerd vanuit Sassenheim
Men kan binnen 4 km naar een bibliotheek op niveau in Sassenheim met ruimere openingstijden.
Er is/komt een mogelijkheid om digitaal boeken te bestellen.
Mogelijkheden voor afhaal- en terugbrengpunten nog nader onderzoeken.
Er zijn mogelijkheden om boeken thuis te laten bezorgen en op te halen voor wie dat niet zelf kunnen. (boek aan huis).
Door eventuele inschakeling van SWT of de Maregroep wordt verbinding gelegd met andere beleidsterreinen, zoals de WMO
Evenwichtige spreiding van bibliotheken in de regio blijft in stand.
Voldoet aan de bezuinigingstaakstelling, mits tijdig herbestemming gevonden kan worden van bibliotheeklocatie Voorhout (derving huurinkomsten).
Huisvestingskosten Sassenheim relatief laag en meer oppervlakte dan de bibliotheek in Voorhout.
Indicatieve frictiekosten Sociaal Plan: € 100.000 Indicatieve opruimingskosten: € 10.000 Indicatieve kosten desinvestering collectie en herinrichting 2006: € 210.000 Indicatieve investeringskosten: 2x € 50.000 voor Warmond en Sassenheim ⁵

Tabel 1: indicatie baten/lasten scenario 1⁶

BATEN	
Subsidie 2014	€ 635.000
Eigen inkomsten Sassenheim	€ 190.000
Eigen inkomsten Voorhout	€ -
Eigen inkomsten Warmond	€ 20.000
Totaal	€ 845.000
LASTEN	
Vaste lasten Teylingen	€ 260.000
Lasten Sassenheim	€ 495.000
Lasten Voorhout	€ 30.000
Lasten Warmond	€ 60.000
Totaal	€ 845.000
RESULTAAT	€ -

⁵ Calculatie Stichting Bibliotheek Bollenstreek d.d. 7 oktober 2011

⁶ Calculatie Stichting Bibliotheek Bollenstreek d.d. 7 oktober 2011

Scenario 2

In dit scenario is de hoofdvestiging net zoals in het eerste scenario in Sassenheim. De redenen hiervoor zijn aangegeven. Het niveau van deze hoofdbibliotheek is van een lager niveau dan die in het eerste scenario. In Warmond werkt de bibliotheek vanuit een servicepunt in een Brede School binnen het Kloppend Hart, zoals in scenario 1.

De bibliotheek is nog steeds direct aanwezig in Voorhout met dienstverlening gericht op de jeugd in de basisschoolleeftijd. De bibliotheek verhuist naar een kleinere en goedkopere locatie bij voorkeur in de buurt van scholen. Volwassenen en ouderen zijn aangewezen op Sassenheim. Wel is er in de nieuwe bibliotheek Voorhout een kleine top 100 collectie aanwezig voor de ouders en ouderen. Dit wordt gecombineerd met een afhaal- en terugbrengpunt. Leden kunnen dan 24*7 reserveren en ophalen in Voorhout. Met deze vestiging behoudt de gemeente een wijkfunctie voor de jeugd. In Warmond is een BSB in het Kloppend Hart, gelijk aan scenario 1.

<p>Sassenheim</p> <p><i>Servicebibliotheek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 20 uur open • Basiscollectie jeugd, informatie, ontspanning • Professioneel personeel tijdens openingsuren • Klantenservice en digitaal raadplegen • Eventueel informatiespecialisten in huis en infopunten • Educatieve en culturele activiteiten in de OB • Leeshoek en internetwerkplekken 	<p>Zelfstandig gebouw 1.100 m²</p> <p>Waar: Kerklaan 42</p>
<p>Voorhout</p> <p><i>ServicePunt Jeugd</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 10 uur open • Doelgroepgericht aanbod (jeugdboeken) • Afhaal- en terugbrengpunt • Minimale professionele coördinatie tijdens openingsuren • Klantenservice • Digitaal raadplegen en aangesloten bij bibliotheek.nl • Overzicht educatieve en culturele activiteiten • Incidenteel activiteiten voor doelgroepen • Leestafel 	<p>Zelfstandig gebouw</p> <p>Waar: Gebouw in de buurt van scholen.</p>
<p>Warmond</p> <p><i>ServicePunt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 10 uur open • Doelgroepgericht aanbod • Afhaal- en terugbrengpunt • Minimale professionele coördinatie tijdens openingsuren • Klantenservice • Digitaal raadplegen en aangesloten bij bibliotheek.nl • Overzicht educatieve en culturele activiteiten • Incidenteel activiteiten voor doelgroepen • Leestafel 	<p>Instellingsgericht in de Brede School Warmond</p> <p>Waar: Herenweg 80</p>

Karakteristieken scenario 2

Voldoet niet aan de bezuinigingstaakstelling, jaarlijkse overschrijding van € 85.000. Bovendien geldt ook hier dat tijdig herbestemming gevonden moet worden van bibliotheeklocatie Voorhout (derving huurinkomsten).
Dit scenario biedt voldoende mogelijkheden om te voldoen aan de nieuwe visie. De drie kernfuncties kunnen worden uitgevoerd en de bibliotheek is goed bereikbaar voor de doelgroepen. In iedere kern is een voorziening voor de jeugd.
Servicebibliotheek in Sassenheim is hoofdvestiging.
Bibliotheek in Warmond is een servicepunt in de Brede School in het Kloppend Hart.
Servicepunt Jeugd in Voorhout, locatie nog nader te bepalen.
Sluiten huidige locatie bibliotheek Voorhout.
Men kan binnen 4 km naar een bibliotheek op niveau in Sassenheim
Er is een mogelijkheid om digitaal boeken te bestellen.
Mogelijkheden voor afhaal- en terugbrengpunten nog nader onderzoeken.
Er zijn mogelijkheden om boeken thuis te laten bezorgen en op te halen voor wie dat niet zelf kunnen. (boek aan huis).
Door eventuele inschakeling van SWT en/of de Maregroep wordt verbinding gelegd met andere beleidsterreinen, zoals de WMO
Educatieve diensten voor heel Teylingen.
Huisvestingskosten Sassenheim relatief laag in Voorhout, lager ten opzichte van nu.
Prioriteit voor bibliotheekdiensten aan kinderen brengt met zich mee dat de inkomsten uit abonnementen van de bibliotheek dalen.
Goede spreiding van bibliotheken in Teylingen en in de regio.
Indicatieve frictiekosten Sociaal Plan: € 100.000 Indicatieve opruimingskosten: € 10.000 Indicatieve kosten desinvestering collectie en herinrichting 2006 : € 210.000 Indicatieve investeringskosten: € 145.000 ⁷

Tabel 2: indicatie baten/lasten scenario 2⁸

BATEN	
Subsidie 2014	€ 635.000
Eigen inkomsten Sassenheim	€ 185.000
Eigen inkomsten Voorhout	€ 10.000
Eigen inkomsten Warmond	€ 20.000
Totaal	€ 850.000
LASTEN	
Vaste lasten Teylingen	€ 260.000
Lasten Sassenheim	€ 450.000
Lasten Voorhout	€ 165.000
Lasten Warmond	€ 60.000
Totaal	€ 935.000
RESULTAAT	€ -85.000

⁷ Calculatie Stichting Bibliotheek Bollenstreek d.d. 7 oktober 2011

⁸ Calculatie Stichting Bibliotheek Bollenstreek d.d. 7 oktober 2011

Scenario 2a

Dit scenario is identiek aan scenario 2a, maar dan inclusief dienstverlening aan ouders en ouderen in Voorhout. In deze kleine buurtbibliotheek of 'gezinsbibliotheek' kunnen kinderen met hun ouders of opa en oma boeken in een prettige ambiance boeken uitzoeken, voorlezen of informatie zoeken.

<p>Sassenheim</p> <p><i>Servicebibliotheek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 20 uur open • Basiscollectie jeugd, informatie, ontspanning • Professioneel personeel tijdens openingsuren • Klantenservice en digitaal raadplegen • Eventueel informatiespecialisten in huis en infopunten • Educatieve en culturele activiteiten in de OB • Leeshoek en internetwerkplekken	<p>Zelfstandig gebouw 1.100 m²</p> <p>Waar: Kerklaan 42</p>
<p>Voorhout</p> <p><i>ServicePunt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 10 uur open • Doelgroepgericht aanbod • Minimale professionele coördinatie tijdens openingsuren • Klantenservice • Digitaal raadplegen en aangesloten bij bibliotheek.nl • Overzicht educatieve en culturele activiteiten • Incidenteel activiteiten voor doelgroepen • Leestafel	<p>Zelfstandig gebouw</p> <p>Waar: nader te bepalen</p>
<p>Warmond</p> <p><i>ServicePunt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 10 uur open • Doelgroepgericht aanbod • Minimale professionele coördinatie tijdens openingsuren • Klantenservice • Digitaal raadplegen en aangesloten bij bibliotheek.nl • Overzicht educatieve en culturele activiteiten • Incidenteel activiteiten voor doelgroepen • Leestafel	<p>Instellingsgericht in de Brede School Warmond</p> <p>Waar: Herenweg 80</p>

Karakteristieken scenario 2a

Voldoet niet aan de bezuinigingstaakstelling, jaarlijkse overschrijding van € 120.000. Bovendien geldt ook hier dat tijdig herbestemming gevonden moet worden van bibliotheeklocatie Voorhout (derving huurinkomsten).

Dit scenario biedt voldoende mogelijkheden om te voldoen aan de nieuwe visie. De drie kernfuncties kunnen worden uitgevoerd en de bibliotheek is goed bereikbaar voor de doelgroepen. In iedere kern een voorziening voor de jeugd.

Servicebibliotheek in Sassenheim is hoofdvestiging en is een servicebibliotheek.

Bibliotheek in Warmond is een servicepunt in de Brede School in het Kloppend Hart.

Servicepunt in Voorhout, locatie nog nader te bepalen

Sluiten huidige locatie bibliotheek Voorhout.

Mogelijkheden voor afhaal- en terugbrengpunten nog nader onderzoeken.

Men kan binnen 4 km naar een bibliotheek op niveau in Sassenheim

Er is een mogelijkheid om digitaal boeken te bestellen.

Er zijn mogelijkheden om boeken thuis te laten bezorgen en op te halen voor wie dat niet zelf kunnen. (boek aan huis).

Door eventuele inschakeling van SWT en/of de Maregroep wordt verbinding gelegd met andere beleidsterreinen, zoals de WMO

Educatieve diensten voor heel Teylingen.

Huisvestingskosten Sassenheim relatief laag.

Draagt bij aan de Brede School ontwikkeling in Warmond in het Kloppend Hart.

Goede spreiding van bibliotheken in Teylingen en in de regio.

Indicatieve frictiekosten Sociaal Plan: € 100.000

Indicatieve opruimingskosten: € 10.000

Indicatieve kosten desinvestering collectie en herinrichting 2006 : € 210.000

Indicatieve investeringskosten: € 170.000⁹

Indien gekozen wordt voor de optie om de bovenverdieping in Voorhout te verhuren en de bibliotheek beneden te concentreren, dan gaan de exploitatiekosten omlaag en zijn er geen of minder desinvesterings- en herinrichtingskosten.

Tabel 3: indicatie baten/lasten scenario 2a¹⁰

BATEN	
Subsidie 2014	€ 635.000
Eigen inkomsten Sassenheim	€ 120.000
Eigen inkomsten Voorhout	€ 90.000
Eigen inkomsten Warmond	€ 20.000
Totaal	€ 865.000
LASTEN	
Vaste lasten Teylingen	€ 260.000
Lasten Sassenheim	€ 410.000
Lasten Voorhout	€ 255.000
Lasten Warmond	€ 60.000
Totaal	€ 985.000
RESULTAAT	€ -120.000

⁹ Calculatie Stichting Bibliotheek Bollenstreek d.d. 7 oktober 2011

¹⁰ Calculatie Stichting Bibliotheek Bollenstreek d.d. 7 oktober 2011

Scenario 3

In dit scenario is de hoofdvestiging net zoals in het eerste en tweede scenario in Sassenheim. Het niveau van deze hoofdbibliotheek is van een lager niveau dan die in het eerste scenario. In Warmond werkt de bibliotheek vanuit een servicepunt in een Brede School binnen het Kloppend Hart, zoals in scenario 1 en 2.

Onderscheidend in dit scenario zijn de schoolbiebs in de scholen in Voorhout. Er is geen centrale vestiging in Voorhout voor de jeugd, maar op elke schoolvestiging een schoolbibliotheek. Het concept is geënt op de praktijk in Den Bosch en het project Kunst van het Lezen dat Bibliotheek Bollenstreek momenteel uitvoert op een drietal scholen in Noordwijk en Oegstgeest.

<p>Sassenheim</p> <p><i>Servicebibliotheek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 20 uur open • Basiscollectie jeugd, informatie, ontspanning • Professioneel personeel tijdens openingsuren • Klantenservice en digitaal raadplegen • Eventueel informatiespecialisten in huis en infopunten • Educatieve en culturele activiteiten in de OB • Leeshoek en internetwerkplekken 	<p>Zelfstandig gebouw 1.100 m²</p> <p>Waar: Kerklaan 42</p>
<p>Voorhout</p> <p><i>Steunpunt in instellingen (schoolbieb)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gericht op jeugd basisschool (4 t/m 12 jarige) • Huisvesting in school om niet • School levert zelf vanuit staf een leescoördinator • Bibliotheek als nevenvestiging van Bibliotheek Bollenstreek dus met een BicatWise catalogus 	<p>Waar: in basisscholen</p>
<p>Warmond</p> <p><i>ServicePunt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 10 uur open • Doelgroepgericht aanbod • Minimale professionele coördinatie tijdens openingsuren • Klantenservice • Digitaal raadplegen en aangesloten bij bibliotheek.nl • Overzicht educatieve en culturele activiteiten • Incidenteel activiteiten voor doelgroepen • Leestafel 	<p>Instellingsgericht in de Brede School Warmond</p> <p>Waar: Herenweg 80</p>

Karakteristieken scenario 3

Voldoet niet aan de bezuinigingstaakstelling, jaarlijkse overschrijding van € 100.000. Bovendien geldt ook hier dat tijdig herbesteding gevonden moet worden van bibliotheeklocatie Voorhout (deriving huurinkomsten).

Dit scenario biedt voldoende mogelijkheden om te voldoen aan de nieuwe visie. De drie kernfuncties kunnen worden uitgevoerd en de bibliotheek is goed bereikbaar voor de doelgroepen. In iedere kern een voorziening voor de jeugd en op iedere basisschool in Voorhout.

Servicebibliotheek in Sassenheim is hoofdvestiging.

Bibliotheek in Warmond is een servicepunt in de Brede School

Steunpunten in de basisscholen in Voorhout. Medewerking nodig van schoolbesturen. Bij de berekening is uitgegaan van huisvesting om niet.

Draagt bij aan de Brede School ontwikkeling in Warmond in het Kloppend Hart en in Voorhout.

Sluiten huidige locatie bibliotheek Voorhout.

Men kan binnen 4 km naar een bibliotheek op niveau in Sassenheim

Er is een mogelijkheid om digitaal boeken te bestellen.

Er zijn mogelijkheden om boeken thuis te laten bezorgen en op te halen voor wie dat niet zelf kunnen. (boek aan huis).

Mogelijkheden voor afhaal- en terugbrengpunten (voor ouderen) nog nader onderzoeken.

Door eventuele inschakeling van SWT en/of de Maregroep wordt verbinding gelegd met andere beleidsterreinen, zoals de WMO

Educatieve diensten voor heel Teylingen.

Evenwichtige spreiding van bibliotheken in de regio.

Huisvestingskosten Sassenheim relatief laag.

Prioriteit voor bibliotheekdiensten aan kinderen brengt met zich mee dat de inkomsten uit abonnementen van de bibliotheek dalen.

Hoge investeringskosten Voorhout € 500.000.

Indicatieve frictiekosten Sociaal Plan: € 100.000

Indicatieve opruimingskosten: € 10.000

Indicatieve kosten desinvestering collectie en herinrichting 2006 : € 210.000

Indicatieve investeringskosten: € 575.000¹¹

Tabel 4: indicatie baten/lasten scenario 3

BATEN	
Subsidie 2014	€ 635.000
Eigen inkomsten Sassenheim	€ 185.000
Eigen inkomsten Voorhout	€ -
Eigen inkomsten Warmond	€ 20.000
Totaal	€ 840.000
LASTEN	
Vaste lasten Teylingen	€ 260.000
Lasten Sassenheim	€ 475.000
Lasten Voorhout	€ 145.000
Lasten Warmond	€ 60.000
Totaal	€ 940.000
RESULTAAT	€ -100.000

¹¹ Calculatie Stichting Bibliotheek Bollenstreek d.d. 7 oktober 2011

7. Financiële analyse

Algemeen

In de Kadernota 2010-2013 heeft de gemeenteraad besloten tot een ombuiging van € 300.000 op het bibliotheekwerk in de gemeente. In de begroting 2011 en 2012 is dit gefaseerd opgenomen door in de periode van 2012 tot en met 2014 de subsidie aan de bibliotheek met € 100.000 te verlagen. In eerste instantie zijn in overleg met de beleidsmedewerkers en de directeur van de bibliotheek bezuinigingsscenario's bedacht. Het college wil de bezuinigingsscenario's aansluiten bij de geactualiseerde visie op het bibliotheekwerk in de gemeente Teylingen. Het traject voor het actualiseren van de visie is gelijktijdig opgestart met de invulling van de ombuigingen. Uiteindelijk moet een toetsing plaatsvinden of de voorgestelde scenario's binnen de geactualiseerde visie van de gemeente past.

De beleidsmatige toetsing is geen onderdeel van deze financiële analyse. De financiële analyse geeft de financiële kansen en risico's aan van de ombuigingsacties voor de gemeente.

Deze analyse kent de volgende aspecten

- Welke kosten en opbrengsten wijzigen in de begroting
- Fasering van de bezuiniging
- Friciekosten

Daarnaast heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de onderbouwing van de financiële uitwerking van de verschillende scenario's. Over de bevindingen van het onderzoek wordt apart gerapporteerd.

Welke kosten en opbrengsten wijzigen in de begroting

In de begroting 2011 zijn de volgende lasten en baten opgenomen voor het bibliotheekwerk:

Product Bibliotheekwerk

Bron : Productenbegroting 2011

Bedragen x €	Lasten	Baten	
Subsidie	845.000		
Exploitatielasten (energie, klein onderhoud, belastingen)	15.000	Opbrengst huur	176.285
Toevoeging aan voorziening (groot onderhoud)	28.000	- locatie Sassenheim	52.775
Kapitaallasten	52.500	- locatie Voorhout	113.225
Doorbelasting uren afdelingen	18.000	- locatie Warmond	10.285
Totaal lasten	958.500	Totaal baten	176.285

Invulling ombuigingsbedrag

De realisatie van de ombuiging is in de Programmabegroting 2012 vorm gegeven door in de jaren 2012 tot en met 2014 het budget voor subsidie jaarlijks met € 100.000 te verlagen.

Subsidie

De subsidie aan de bibliotheek is voornamelijk gebaseerd op de huisvesting- en personeelkosten van de bibliotheek. In de praktijk betekent dit dan één of meer van de huidige locaties afgestoten moeten worden en dat alternatieve goedkopere locaties gevonden moeten worden. Afhankelijk van de alternatieve invulling zal het terugbrengen/verkleinen van de locaties ook leiden tot lagere personeelskosten. Het verminderen van het aantal locaties of het beperken van de keuze zal in de praktijk ook leiden tot een vermindering van het aantal abonnementen. Zoals aangegeven zijn de aannames hiervoor in een aparte bijlage opgenomen. Bovenstaande redenering geeft aan dat aanpassing van het ambitieniveau op bibliotheekwerk het mogelijk maakt de ombuiging op het subsidiebudget te realiseren.

Exploitatielasten / huuroopbrengsten

Een ander belangrijk budget voor het bibliotheekwerk is de exploitatie van de bibliotheekgebouwen. Het betreft hier de exploitaties van de locaties Sassenheim en Voorhout. De gemeente Teylingen is eigenaar van deze gebouwen. De locatie in Warmond is onderdeel van het sociaal cultureel gebouw 'Het Trefpunt' (eigendom gemeente Teylingen).

Tegenover de exploitatielasten van de gebouwen (energie, klein onderhoud, belastingen) staan de huuroopbrengsten. Wanneer door de ombuigingsoperatie de gebouwen niet meer door Bibliotheek Bollenstreek gehuurd worden, zal een nieuwe huurder gevonden moeten worden. Wanneer er geen

nieuwe huurder is zal het gebouw leeg staan en zullen de exploitatielasten iets dalen. Dit staat maar er zal geen huur ontvangen worden. Om de ombuigingsoperatie haalbaar te maken moet naast de subsidievermindering ook een haalbaar scenario neergelegd worden om de exploitatie van de gebouwen te garanderen. Mogelijkheden hiervoor zijn een andere huurder, verkoop van het gebouwen of een alternatieve bestemming van de gebouwen (grondexploitatie).

Toevoeging aan voorziening groot onderhoud

Ieder jaar wordt er een bedrag gestort in de voorziening onderhoud gebouwen. Deze voorziening is bedoeld om de kosten van groot onderhoud te bekostigen. Afhankelijk van de herbestemming van de gebouwen kan de dotatie aan de voorziening vervallen. In dat geval valt ook het bedrag vrij dat aan onderhoud gereserveerd is voor het desbetreffende gebouw.

Onderstaand een specificatie van de dotatie per gebouw en het gereserveerde bedrag voor groot onderhoud.

Overzicht dotatie en stand voorziening groot onderhoud bibliotheekgebouwen

Locatie Sassenheim		Bedragen in €
Jaarlijkse dotatie		15.000
Locatie Voorhout		
Jaarlijkse dotatie		13.000

Kapitaallasten

Het begrote bedrag bij de kapitaallasten heeft betrekking op de rente en afschrijving van het gebouw en de in het verleden uitgevoerde grote bouwkundige aanpassingen. Ook hier geldt dat afhankelijk van de herbestemming de kapitaallasten kunnen vervallen. Dit kan alleen als ook de resterende boekwaarde van het gebouw/bouwkundige aanpassing in één keer wordt afgeschreven. Afhankelijk van de herbestemming kan de boekwaarde op mindering gebracht worden ten laste van de verkoopsom, of ten laste gebracht worden van een reserve, of toegerekend worden aan de toekomstige ontwikkeling (grondexploitatie).

Onderstaand een specificatie van de dotatie per gebouw en het gereserveerde bedrag voor groot onderhoud.

Overzicht kapitaallasten en boekwaarde investeringen bibliotheekgebouwen

Locatie Sassenheim		Bedragen in €
Kapitaallasten 2011		0
Geen investeringen		
Boekwaarde per 1 januari 2011		0
Geen boekwaarde meer		
Locatie Voorhout		
Kapitaallasten 2011		53.000
Aankoop bibliotheek	43.000	
Zonwering	1.000	
Aanpassing 1ste verdieping	9.000	
Boekwaarde per 1 januari 2011		684.000
Aankoop bibliotheek	587.000	
Zonwering	1.000	
Aanpassing 1ste verdieping	96.000	

Fasering van de bezuiniging

Het tijdspad van de werkelijke bezuiniging zal hoogstwaarschijnlijk afwijken van de in de begroting opgenomen fasering. Voorgesteld wordt om te sturen op het uiteindelijk te behalen ombuigingsbedrag van € 300.000 in 2014 en te streven naar de jaarlijkse begrote ombuiging van € 100.000. Dit kan er toe leiden dat het rekeningssaldo in de jaren 2012 en 2013 beïnvloed wordt door het verschil tussen de werkelijke en de begrote ombuigingsbedragen.

In de Voorjaars- en Najaarsrapportages wordt expliciet over de voortgang van de realisatie van de ombuigingen gerapporteerd.

Frictiekosten

Voor de realisatie van de bezuinigingen worden ook eenmalige kosten gemaakt, de zogenoemde frictiekosten. Te denken valt aan verhuis-, opruimings- en inrichtingskosten als gevolg van gewijzigde huisvesting. Het verlagen van de structurele personeelkosten brengt vaak ook een incidentele kostenpost met zich mee (bijvoorbeeld outplacementtraject, begeleidingskosten enz.).

In de uitgewerkte bezuinigingsscenario's is een indicatie gegeven van deze kosten. De kosten zijn afhankelijk van het scenario dat gekozen wordt. Naast het bepalen van de hoogte van deze kosten moet een standpunt ingenomen worden over wie deze kosten betaalt. Hierover worden nadere afspraken gemaakt. Volgens inschatting bedragen de frictiekosten tussen de € 100.000 en € 250.000.

Onderzoek financiële scenario's

De eerste selectie van de bezuinigingsscenario's is financieel uitgewerkt door de directeur van Bibliotheek Bollenstreek. Ter waarborging van de juistheid van deze gegevens heeft een onderzoek plaatsgevonden. Voor de berekening van de verschillende scenario's is gebruik gemaakt van verschillende prognoses. Zo is er een prognose over de afname van het aantal abonnementen wanneer de bibliotheekfunctie in één van de dorpen wijzigt of verdwijnt. Ook zijn er berekeningen gemaakt op basis van de benodigde vierkante meters en de huidige kosten per vierkante meter. Ter onderbouwing van de gegevens heeft de directeur de brondocumenten van de berekeningen beschikbaar gesteld.

Wanneer de exacte scenario's bekend zijn is het belangrijk om de prognoses/aannames vast te leggen zodat achteraf geanalyseerd kan worden waardoor eventuele verschillen zijn ontstaan. Ook moet aangegeven worden hoe financieel om te gaan met deze verschillen. Wie is risicodragend en tot welk bedrag?

De inhoud van de diensten en programma's is sterk bepalend voor het niveau van kosten. In de calculaties van de bibliotheek is uitgegaan van de huidige dienstverlening en een parallel getrokken met de wijze waarop elders vorm en inhoud is gegeven aan bibliotheekdiensten. De kosten van een voorziening in de brede school in Warmond wordt bijvoorbeeld naast de ruimte en openstelling sterk bepaald door de aard en omvang van de diensten, de omvang van het media-aanbod, het niveau van ict-voorzieningen, licentiekosten, inzet professionals voor leesbevorderingsprogramma's, de benodigde inzet van backoffice en de verhouding tussen diensten aan de school en diensten aan de inwoners. Een exacte bepaling van het dienstenpakket en de programma's is punt van nader overleg tussen gemeente en bibliotheek en kan transparant worden gemaakt in een productcatalogus en een productbegroting. Het is aan de bibliotheek om hier een aanbod te formuleren dat past bij deze visie.

Conclusie

Het realiseren van de ombuiging op het bibliotheekwerk is voornamelijk gericht op het verlagen van de subsidie. Wanneer de ombuiging leidt tot herhuisvesting van de bibliotheekfuncties in de diverse dorpen moet ook rekening gehouden worden met de exploitatielasten van de huidige huisvesting. Gemakshalve kan gezegd worden dat de bezuiniging op het subsidiebedrag van de bibliotheek pas effectief wordt wanneer bekend is wat met de huidige huisvesting gaat gebeuren. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de eenmalige (frictie)kosten die gepaard gaan met het realiseren van de bezuiniging.

Het verdient aanbeveling om vooraf de afspraken vast te leggen over de afwijkingen tussen de geprognosticeerde scenario's en de realisatie. Dit geldt ook voor de frictiekosten.

Bijlage 1

Literatuur

- Aabø, S. (2009). "Libraries and return on investment (ROI): A meta-analysis". *New LibraryWorld* 110 (7/8), 311-324.
- Meer lezen, beter in taal, Kunst van Lezen, april 2011
- Theoretical approaches on public libraries as places creating social capital, Andreas Vårheim, Faculty of Journalism, Library and Information Science, Oslo University College, Norway/Faculty of Humanities, University of Tromsø, Norway, IFLA 2008
- To read or not to read, S.Mol, proefschrift Universiteit Leiden, 2010
- SROI Methodology: an introduction © social e-valuator™ – September 2008 – version 002
- Gemeente en bibliotheek van de toekomst, verslag van vier VNG congressen over het toekomstig bibliotheekbeleid, 2011
- Subsidiebeleid openbare bibliotheken; Een handreiking voor gemeenten, VNG 2011
- De openbare bibliotheek 10 jaar van nu, SCP, Huysmans, Hillebrink, 2008

Bijlage 2. Landelijk kader en trends

Regionale samenwerking

De lokale openbare bibliotheek is niet meer een op zichzelf staande voorziening. De bibliotheek is deel van een regionaal, provinciaal, landelijk en zelfs internationaal netwerk waar kennis wordt uitgewisseld, nieuwe diensten worden ontwikkeld en content voor gebruikers wordt ingekocht. Landelijk worden steeds meer verbindingen gelegd met verwante sectoren als onderwijs, media, universiteiten.

Overheden

De Commissie Meijer¹² adviseerde in 1999 in opdracht van het rijk de bibliotheeksector te reorganiseren en daarmee in staat te stellen te beantwoorden aan de eisen van de trends in de samenleving. Het proces van vernieuwing en schaalvergroting dat vervolgens door de gezamenlijke overheden werd ingezet heeft geleid tot¹³:

- a. Daling aantal bibliotheekorganisaties van 400 tot circa 160
- b. 80% van de bibliotheken voldoet aan certificeringnormen¹⁴ (idem Stichting Bibliotheek Bollenstreek)
- c. Richtlijn Basisbibliotheken (kernfuncties) en Kostentoerekening¹⁵
- d. Bestuursconvenanten tussen VNG, IPO en Rijk (Koepelconvenant, Bibliotheekcharter)¹⁶
- e. Oprichting Sectorinstituut (subsidie Rijk)¹⁷\Professionalisering toezicht, bestuur en management
- f. Aanzet tot vernieuwing van bestaande bibliotheekwetgeving¹⁸
- g. Oprichting Stichting Bibliotheek.nl (landelijke ict-infrastructuur en content)
- h. Landelijke benchmarkinformatie
- i. Hechtere samenwerking op provinciaal niveau

Op dit moment wordt het landelijk kader voor openbaar bibliotheekwerk gevormd door de bepalingen uit de Wet Specifiek Cultuurbeleid, de landelijke Richtlijn Basisbibliotheken, de certificeringsnormen en het Bibliotheekcharter. Er wordt op dit moment gewerkt aan een voorstel tot wijziging van de wetgeving.

Openbare bibliotheken

In het kader van de impulsen van de overheden tot vernieuwing van de sector en op basis van veranderingen in de samenleving werken bibliotheken zelf aan vernieuwing. Het betreft de volgende activiteiten:

- a. Vernieuwen van de landelijke digitale diensten infrastructuur, wat zal leiden tot een voor iedereen en/of leden eenvoudig toegankelijk en groot aanbod aan content en diensten
- b. Landelijke diensten en landelijke portal Bibliotheek.nl
- c. Verbetering opleidingen personeel en management
- d. Samenwerking met Koninklijke Bibliotheek, Universiteitsbibliotheken, uitgevers en media-instellingen
- e. Ontwikkelen marketinginstrumenten en franchiseformules
- f. Sterk uitbreiden landelijke inkoop digitale content
- g. Standaardisering ict
- h. Ontwikkelen media-educatie en aansluiting bij landelijk instituut
- i. Deelname aan Mediawijsheid Expertisecentrum
- j. Participatie in Rijksprogramma 'Kunst van Lezen'
- k. Ontwikkelen nieuwe concepten voor servicepunten, deelname aan brede scholen en ontwikkelen nieuwe samenwerkingsvormen met andere werksorten

---

¹² Rapport Stuurgroep herstructurering openbaar bibliotheekwerk, Open Poort tot Kennis, 1999

¹³ Zie: Encyclopedie Openbaar Bibliotheekbeleid (2008)

¹⁴ Certificeringsnormen worden op voorstel van de onafhankelijke Stichting Certificering goedgekeurd door de VNG én de branchevereniging van openbare bibliotheken, de VOB

¹⁵ Richtlijn Basisbibliotheek, VNG/VOB

¹⁶ Zie Ledenbrief VNG d.d. 28 januari 2010

¹⁷ SIOB, zie www.siob.nl

¹⁸ Wet Specifiek Cultuurbeleid

Om de ontwikkeling van de digitale bibliotheek te versnellen, is de landelijke Stichting Digitale Bibliotheek opgericht. Deze organisatie zal in 2009 een consortium van partijen oprichten en de digitale bibliotheek op nationaal niveau inrichten met zeer uitgebreide content, eenvoudige en integrale toegang en een inspirerende presentatie. Voor de service aan onze burgers in de regio biedt dit grote mogelijkheden.

Naast deze organisatorische netwerkvorming heeft het netwerk van bibliotheken betekenis als digitaal netwerk. Logistiek en serviceverlening is in toenemende mate geautomatiseerd en gestandaardiseerd. De massaliteit van de dienstverlening maakt dat nodig. Openbare bibliotheken bedienen immers meer dan 4 miljoen betalende leden en circa 50% van alle Nederlanders. Het aantal servicetransacties is een veelvoud daarvan. De exponentiële groei van informatie voegt daar nog een dimensie aan toe.

Relevante ontwikkelingen voor de bibliotheken die worden gesignaleerd zijn:

- Veranderende leeftijdsopbouw en lokale krimp aantal inwoners
- Huishoudens worden kleiner; meer alleenstaanden
- Attitudes ten opzichte van lidmaatschap veranderen;
- Vrijwilligerswerk wordt meer tijdelijk en adhoc
- Werkende ouders hebben minder vrije tijd
- Groeiende groep ouderen heeft meer vrije tijd
- Vrije tijd: minder lezen, minder televisie kijken, meer achter de computer
- Computers zijn in de meeste huishoudens aanwezig; ouderen en lager opgeleiden halen hun achterstand in (informatie en communiceren)

Overige trends (SCP):

- Digitalisering: meer, sneller, personaliseerbaarheid
- Democratisering productie- en distributie-middelen
- Technologische convergentie: media- en informatie-kanalen groeien naar elkaar toe
- E-books, publishing-on-demand
- Democratisch recht op informatie neemt nieuwe vormen aan in digitale tijdperk
- Ontwikkelingen in boek- en leesbevorderingsbeleid van de overheden

Deze trends zijn relevant voor gemeenten en de bibliotheek. De bibliotheek heeft als gevolg van deze trends te maken met veranderingen in de bevolkingsopbouw, het gedrag en de wensen van de leden en bezoekers.

Bijlage 3

Uit: Wet Specifiek Cultuurbeleid

Hoofdstuk IVA. Bibliotheekwerk

Artikel 11a

Voor het uitlenen van gedrukte werken in openbare bibliotheken aan personen beneden de leeftijd van achttien jaren wordt slechts een contributie of andere geldelijke bijdrage geheven, indien het college van gedeputeerde staten of het college van burgemeester en wethouders dat de openbare bibliotheek bekostigt of in stand houdt daartoe heeft besloten. De contributie of andere geldelijke bijdrage bedraagt ten hoogste de helft van de contributie of andere geldelijke bijdrage die wordt geheven van personen die achttien jaren of ouder zijn.

Artikel 11b

1. Onze Minister, de provinciale besturen en de gemeentebesturen bevorderen dat een door hen bekostigde of in stand gehouden voorziening van bibliotheekwerk deelneemt aan het leenverkeer met andere voorzieningen van bibliotheekwerk en dat netwerken worden gevormd overeenkomstig het bepaalde in dit artikel.

2. Het deelnemen aan het leenverkeer houdt in:

- a. het op verzoek aan een andere voorziening van bibliotheekwerk ter beschikking stellen van bibliotheekmaterialen ten behoeve van gebruikers van die voorziening;
- b. het op verzoek van een gebruiker doen van een verzoek als bedoeld onder *a* aan de daarvoor in aanmerking komende voorzieningen van bibliotheekwerk;
- c. het maken van afspraken met betrekking tot de uitvoering van het bepaalde onder *a* en *b*.

3. Een lokaal netwerk bestaat uit de door de gemeente bekostigde of in stand gehouden openbare bibliotheken; een provinciaal netwerk bestaat uit een provinciale bibliotheekcentrale en de lokale netwerken in het gebied waarin deze werkzaam is; het landelijke netwerk bestaat uit de landelijke voorzieningen van bibliotheekwerk en de provinciale netwerken.

4. Het vormen van een netwerk houdt in ieder geval in het maken, schriftelijk vastleggen en het, voor zover de bekostigende overheden daartoe middelen ter beschikking stellen, medewerken aan de uitvoering van afspraken over:

- a. het verzamelen, opslaan, ontsluiten, toegankelijk maken en beschikbaar stellen van informatie;
- b. het vervaardigen van een centrale catalogus van bibliotheekmaterialen die in de bij het netwerk aangesloten bibliotheken ter uitlening of inzage beschikbaar zijn;
- c. het aanschaffen van bibliotheekmaterialen ten behoeve van bij het netwerk aangesloten bibliotheken;
- d. het bibliotheekwerk voor specifieke categorieën;
- e. het automatiseren van de administratie van het uitlenen van bibliotheekmaterialen en van de centrale catalogus;
- f. het beschikbaar stellen van informatie op het gebied van het openbare bestuur.

5. Het vormen van een lokaal of provinciaal netwerk houdt bovendien in ieder geval in het maken, schriftelijk vastleggen en medewerken aan de uitvoering van afspraken over:

- a. het schoolmediatheekwerk;
- b. de samenwerking met culturele en educatieve instellingen; alsmede indien het een provinciaal netwerk betreft, over:
- c. het zo goed mogelijk laten aansluiten van het aanbod van de bij het netwerk aangesloten bibliotheken op de behoeften van gebruikers die deelnemen aan het hoger beroepsonderwijs of de volwasseneneducatie en op in aanmerking komende aspecten van het regionale cultuur- en welzijnsbeleid;
- d. de diensten die de provinciale bibliotheekcentrale zal verrichten voor openbare bibliotheken die door gemeenten worden bekostigd of in stand gehouden

Bijlage 4

Uit: Bibliotheekcharter

1. Partijen en rolverdeling

Algemeen

- De openbare bibliotheken functioneren in een decentraal bestel. De drie overheden en de bibliotheekbranche hebben hierbij een gemeenschappelijk belang en een gezamenlijke verantwoordelijkheid:
  - Gemeenten: zijn verantwoordelijk voor het uitvoerend werk van de fysieke bibliotheek en van de lokale component van de landelijke digitale bibliotheek, voor lokale netwerken, voor de aansluiting daarvan op provinciale en landelijke netwerken, voor de implementatie van landelijk overeengekomen innovaties;
  - Provincies: zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning van het uitvoerend werk, voor provinciale netwerken, voor de aansluiting daarvan op het landelijk netwerk en voor de ondersteuning van de implementatie van landelijk overeengekomen innovaties, waaronder de digitale bibliotheek;
  - Rijk: heeft de bestelverantwoordelijkheid voor het openbare bibliotheekwerk en voor de daaruit voortvloeiende bestel- en opdrachttaken, waaronder de digitale bibliotheek. Deze taken worden uitgevoerd door het sectorinstituut.
- De ontwikkeling van de digitale bibliotheek gebeurt in samenwerking tussen branche en rijksoverheid. In de opbouwfase speelt het rijk hierbij via het innovatiebeleid een grote rol;
- Vanaf 2010 kent de bibliotheeksector op landelijk niveau een branchevereniging, een sectorinstituut, de stichting bibliotheek.nl en de stichting certificering;
- Partijen spannen zich in de doelen uit dit charter te realiseren, voor zover deze binnen hun bestuurlijke domein en verantwoordelijkheid vallen;
- Partijen onderzoeken in 2010 de huidige en toekomstige financiële structuur van het bibliotheekwerk op de verschillende overheidsniveaus. Het onderzoek brengt de bestaande financiële stromen in kaart en beschrijft op de verschillende overheidsniveaus de financiële effecten van de het proces van bibliotheekinnovatie, zoals de verschuiving van fysieke naar digitale diensten en certificering. Op basis van de resultaten van het onderzoek kunnen partijen afspraken maken over de financiële consequenties.

---

² Bedrag afgeleid van prijspeil 2003, exclusief indexering.

Bijlage 5

Calculaties Bibliotheek Bollenstreek d.d. 7 oktober 2011

Scenario 1

- + Serviceplusbibliotheek in Sassenheim
- + ServicePunt in Warmond

In dit scenario concentreert het bibliotheekwerk in Teylingen zich in Sassenheim en Warmond. In Sassenheim komt een serviceplusbibliotheek met een brede functie voor, en dienstverlening aan, jeugd en volwassenen. De bibliotheek is 30 uur per week open en 24*7 online bereikbaar.

Vanuit Sassenheim wordt de educatieve dienstverlening gecoördineerd voor geheel Teylingen.

In Warmond werkt de bibliotheek vanuit een Brede School Bibliotheek binnen het Kloppend Hart. De dienstverlening is gericht op jeugd, ouders en ouderen. De schoolbibliotheek is een integraal onderdeel van de BSB.

In dit scenario wordt de vestiging Voorhout opgeheven. Er wordt wel ingezet op een afhaal- en terugbrengpunt in Voorhout en versterking van de Boekendienst aan Huis in samenwerking met SWT. Dit scenario is realiseerbaar binnen de beschikbare middelen.

Tabel 5: indicatie baten/lasten scenario 1

BATEN	
Subsidie 2014	€ 635.000
Eigen inkomsten Sassenheim	€ 190.000
Eigen inkomsten Voorhout	€ -
Eigen inkomsten Warmond	€ 20.000
Totaal	€ 845.000
LASTEN	
Vaste lasten Teylingen	€ 260.000
Lasten Sassenheim	€ 495.000
Lasten Voorhout	€ 30.000
Lasten Warmond	€ 60.000
Totaal	€ 845.000
RESULTAAT	€ -

Scenario 2

- + Servicebibliotheek in Sassenheim
- + ServicePunt Jeugd in Voorhout
- + ServicePunt in Warmond

In dit scenario is de bibliotheek nog steeds direct aanwezig in Voorhout met dienstverlening gericht op de jeugd in de basisschoolleeftijd. De bibliotheek verhuist naar een kleinere en goedkopere locatie bij voorkeur in de buurt van scholen. Volwassenen en ouderen zijn aangewezen op Sassenheim. Wel is er in de nieuwe bibliotheek Voorhout een kleine top 100 collectie aanwezig voor de ouders en ouderen. Dit wordt gecombineerd met een afhaal- en terugbrengpunt. Leden kunnen dan 24*7 reserveren en ophalen in Voorhout. Met deze vestiging behoudt de gemeente een wijkfunctie voor de jeugd.

In Warmond is een BSB in het Kloppend Hart, gelijk aan scenario 1.

In dit scenario wordt de bezuinigingsdoelstelling niet gehaald. Er is een tekort van € 85.000,-.

Tabel 6: indicatie baten/lasten scenario 2

BATEN	
Subsidie 2014	€ 635.000
Eigen inkomsten Sassenheim	€ 185.000
Eigen inkomsten Voorhout	€ 10.000
Eigen inkomsten Warmond	€ 20.000
Totaal	€ 850.000
LASTEN	
Vaste lasten Teylingen	€ 260.000
Lasten Sassenheim	€ 450.000
Lasten Voorhout	€ 165.000
Lasten Warmond	€ 60.000
Totaal	€ 935.000
RESULTAAT	€ -85.000

Scenario 2a

- + Servicebibliotheek in Sassenheim
- + ServicePunt Voorhout
- + ServicePunt in Warmond

Dit scenario is identiek aan scenario 2, maar dan inclusief dienstverlening aan ouders en ouderen in Voorhout. In deze kleine buurtbibliotheek of 'gezinsbibliotheek' kunnen kinderen met hun ouders of opa en oma boeken in een prettige ambiance boeken uitzoeken, voorlezen of informatie zoeken. Het scenario gaat uit van andere locatie dan de huidige vestiging aan de Kerkzicht. Het is interessant te onderzoeken of een deel van het huidige pand verhuurd kan worden of de huisvestingskosten significant omlaag te brengen. Voordeel in dit scenario is dat een groot deel van de eigen contributiebaten uit Voorhout behouden blijft. Bibliotheek Bollenstreek rekent op een groot verloop van leden als volwassenen in Voorhout moeten uitwijken naar Sassenheim of andere

vestigingen buiten Teylingen. In dit scenario wordt de bezuinigingsdoelstelling niet gehaald. Er is een tekort van € 120.000,-.

Tabel 7: indicatie baten/lasten scenario 2a

BATEN	
Subsidie 2014	€ 635.000
Eigen inkomsten Sassenheim	€ 120.000
Eigen inkomsten Voorhout	€ 90.000
Eigen inkomsten Warmond	€ 20.000
Totaal	€ 865.000
LASTEN	
Vaste lasten Teylingen	€ 260.000
Lasten Sassenheim	€ 410.000
Lasten Voorhout	€ 255.000
Lasten Warmond	€ 60.000
Totaal	€ 985.000
RESULTAAT	€ -120.000

Scenario 3

- + Servicebibliotheek in Sassenheim
- + Schoolbiëbs in Voorhout
- + ServicePunt in Warmond

Onderscheidend in dit scenario zijn de schoolbiëbs in de scholen in Voorhout. Er is geen centrale vestiging in Voorhout voor de jeugd, maar op elke schoolvestiging een schoolbibliotheek. Het concept is geënt op de praktijk in Den Bosch en het project Kunst van het Lezen dat Bibliotheek Bollenstreek momenteel uitvoert op een drietal scholen in Noordwijk en Oegstgeest.

De uitgangspunten zijn:

- Bibliotheek gericht op de jeugd van de basisschool, dus 4 t/m 12 jarigen;
- Bibliotheek als nevenvestiging van Bibliotheek Bollenstreek dus met een BicatWise catalogus;
- Het Bosche model: <http://www.siof.nl/upload/documenten/schoolbieb-s-hertogenbosch.pdf>
- Collectie: 5 boeken per leerling plus 2 boeken achtergrondcollectie per leerling;
- Huisvesting in school omniet;
- Basisschool levert zelf vanuit de staf een leescoördinator;
- Gemiddelde school heeft 8 groepen à 30 leerlingen = 240 leerlingen;
- Voorhout heeft 5 basisscholen met in totaal 10 vestigingen. Zie: <http://www.teylingen.nl/Wonen/Onderwijs/Basisonderwijs#Voorhout>

De schoolbiëbs in Voorhout hebben in tegenstelling tot Warmond geen wijkfunctie en zijn alleen toegankelijk voor leerlingen op de betreffende school. De exploitatiekosten per schoolbiëb zijn begroot op € 13.000,- per jaar. Voor ouderen in Voorhout moet in dit scenario nog een afhaal- en terugbrengpunt worden opgezet in combinatie met het versterken van de Boekendienst aan Huis. In dit scenario wordt de bezuinigingsdoelstelling niet gehaald. Er is een tekort van € 100.000,-.

Tabel 8: indicatie baten/lasten scenario 3

BATEN	
Subsidie 2014	€ 635.000
Eigen inkomsten Sassenheim	€ 185.000
Eigen inkomsten Voorhout	€ -
Eigen inkomsten Warmond	€ 20.000
Totaal	€ 840.000
LASTEN	
Vaste lasten Teylingen	€ 260.000
Lasten Sassenheim	€ 475.000
Lasten Voorhout	€ 145.000
Lasten Warmond	€ 60.000
Totaal	€ 940.000
RESULTAAT	€ -100.000

Frictie- en investeringskosten

Alle scenario's leiden tot frictiekosten, opruimingskosten en (des)investeringen.

frictiekosten

In alle scenario's, behalve mogelijk in scenario 2a wordt de vestiging aan de Kerkzicht 8 te Voorhout gesloten. Medewerkers zijn gezien het algehele bezuinigingsklimaat niet binnen de organisatie plaatsbaar. Deze formatie wordt boventallig verklaard. Aangezien Bibliotheek Bollenstreek een bovenlokale bibliotheekorganisatie en werkgever is, zou dit kunnen betekenen dat werknemers van andere vestigingen in andere gemeenten worden ontslagen. Bibliotheek Bollenstreek heeft op basis van het Sociaal Plan in de CAO Openbare Bibliotheken de frictiekosten voor Voorhout berekend op ongeveer € 100.000,-.

Opruimingskosten

De opruimingskosten van een vestiging liggen rond de € 15,- p/m2. Voor Voorhout komt dit neer op ± € 10.000,-. Hierbij wordt de vestiging leeg opgeleverd en zijn kasten, balies, meubilair en tapijt afgevoerd. Muren zijn aangesmeerd en de lege ruimte schoon opgeleverd.

Desinvestering

Afhankelijk van het gekozen scenario's zal de collectie van Voorhout ten dele worden verhuisd naar Sassenheim en Warmond. Het is onvermijdelijk dat een deel van de collectie Voorhout vervoerd wordt afgeschreven. Voor afgeschreven boeken wordt zo veel mogelijk een goede bestemming gevonden. Er van uitgaande dat 1/3 deel van de collectie niet mee kan, vormt dit een desinvestering van ongeveer € 70.000,-.

De bibliotheek Voorhout is in 2006 nog verbouwd, waarbij de 2^e verdieping in gebruik is genomen. De kosten bedroegen € 200.000,-. In geval dat de vestiging in 2013 sluit en uitgaande van een afschrijftermijn van 20 jaar bedragen de desinvesteringkosten € 140.000,-. Deze kosten zijn exclusief eventuele verliezen van de gemeente Teylingen als eigenaar en verhuurder van het pand.

Investeringen

Ongeacht de keuze leidt elk scenario tot noodzakelijke investeringen in verhuizingen, wijzigingen in de inrichting (Sassenheim) of investeringen in nieuwe locaties.

- Voor de BSB in het Kloppend Hart Warmond zullen de investeringskosten t.z.t. onderdeel uitmaken van de totale investering. Vooralsnog gaat Bibliotheek Bollenstreek uit van € 300,- p/m2 inrichtingskosten. Dit komt neer op ongeveer € 50.000,-.
- Als het bibliotheekwerk wordt geconcentreerd in Sassenheim zal dit tot een gedeeltelijke herinrichting leiden van de bibliotheek. Een deel van de collectie uit Voorhout en bijbehorende

kosten moet in de inrichting worden ingebreed. Het is nog onduidelijk welke kosten hiermee zijn gemoeid. Bibliotheek Bollenstreek gaat uit van een stelpost van € 50,- per m2.

- In scenario 2 en 2a gaat Bibliotheek Bollenstreek bij een eventuele verhuizing van de bibliotheek Voorhout naar een ander pand uit van € 200,- p/m2 inrichtingskosten. Een deel van het meubilair zal meegaan.
- In scenario 3 bedragen de investeringskosten ongeveer € 45.000,- per schoolbibliotheek. Deze kosten zijn gebaseerd op het model in Den Bosch. Hierbij is geen rekening gehouden met een bijdrage van de scholen zelf.

Tabel 9: diverse (frictie)kosten

	Sassenheim	Voorhout	Warmond
Frichtiekosten Sociaal Plan		€ 100.000	
Opruimingskosten		€ 10.000	
Desinvestering deel v.d. collectie		€ 70.000	
Desinvestering herinrichting 2006		€ 140.000	
Investering scenario 1	€ 50.000		€ 50.000
Investering scenario 2	€ 25.000	€ 70.000	€ 50.000
Investering scenario 2a		€ 120.000	€ 50.000
Investeringen scenario 3	€ 25.000	€ 500.000	€ 50.000

Landelijk vastgestelde dienstverleningsniveaus voor bibliotheken

Bron : Bijlage bij concept collegevoorstel bezuinigingsscenario's bibliotheek

<i>Steunpunt in instellingen (schoolbib)</i> 	<i>Servicepunt</i> 	<i>Servicebibliotheek</i> 	<i>Service plus bibliotheek</i> 	<i>Informatiebibliotheek</i>
Open conform afspraak	Minimaal 10 uur open	Minimaal 20 uur open	Minimaal 30 uur open	Minimaal 48 uur open
Instellingsgericht	Doelgroepgericht aanbod	Basiscollectie jeugd, informatie, ontspanning	Basiscollectie jeugd, informatie, ontspanning	Uitgebreide collectie
Inzet vrijwilligers met professionele coördinator	Minimale professionele coördinatie tijdens openingsuren	Professioneel personeel tijdens openingsuren	Professioneel personeel tijdens openingsuren	Professioneel personeel tijdens openingsuren
Naast toezicht ook eventueel klantenservice	Klantenservice	Klantenservice en digitaal raadplegen	Klantenservice en digitaal raadplegen	Klantenservice en digitaal raadplegen en aangesloten
Digitaal raadplegen en aangesloten bij bibliotheek.nl	Digitaal raadplegen en aangesloten bij bibliotheek.nl	Eventueel informatiespecialisten in huis en infopunten	Informatiespecialisten in huis en infopunten	Informatiespecialisten in huis
Leestafel, media educatie	Overzicht educatieve en culturele activiteiten	Educatieve en culturele activiteiten in de OB	Educatieve en culturele activiteiten in de OB	Infopunten en spreekuren door derden
	Incidenteel activiteiten voor doelgroepen	Leeshoek en internetwerkplekken	Leeshoek en internetwerkplekken	Uitgebreid aanbod educatieve en culturele activiteiten in de OB
	leestafel		Aanbod afgestemd op de gehele gemeente	Leescafé, internet, werkplekken en ruimte voor podium